

Vlaamse overheid

DE GROTE DISCUSSIE

Prikklok afschaffen?

13

magazine

Onze bureaubeesten Gezellig of functioneel?

TOPMAN VDAB

“Allochtone
ambtenaren zijn
een noodzaak”

ONDERZOCHT: DE WARE AARD VAN DE VLAAMSE AMBTENAAR

“Wij hebben een roeping”

LAAT UW COLLEGA'S WINNEN

**GRATIS
BLOEMEN**

WAAR DE MEESTERS THUIS ZIJN

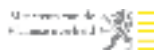
“De Vlaamse Primitieven, Rubens, Ensor...”

Deze kunstenaars zijn wereldwijd bekend en tentoongesteld, maar nergens vind je een vollediger overzicht van hun werk dan in hun thuishaven. De drie musea van de Vlaamse Kunstcollectie vertellen het verhaal van de beeldende kunst in Vlaanderen van de 15de tot de 20ste eeuw.”

photo: What if... / Kris De Smedt

1 ticket voor de vaste collecties van de **drie musea** // 3 jaar geldig // 12 € // te koop in de drie partnermusea van de Vlaamse Kunstcollectie

vlaamsekunstcollectie
KUNSTSTREKTORE: MUSEA ANTWERPEN BRUGGE GENT

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
www.kmska.be

Groeningemuseum Brugge
www.museabrugge.be

Museum voor Schone Kunsten Gent
www.mskgent.be

Bezoek de collectie online: www.vlaamsekunstcollectie.be
Maak van je bezoek een weekendje weg: www.vlaanderen-vakantieland.be

Over uren

Ik zou vier vijfde werken zodra ik mama werd, dat stond vast. Midden in de werkweek een dag relaxen, tijd voor mezelf en mijn zoontje, dat was het plan. Ervaren collega's hadden me nochtans gewaarschuwd, en mijn afdelingshoofd had me cynisch aangemoedigd: "Iemand vier vijfde betalen om een voltijdse job uit te voeren, dat kan ik alleen maar toejuichen."

Gisteren was zo'n relaxdag. Maar ik was even vroeg uit bed als anders - je zou de prikklok kunnen afstellen op het bioritme van mijn zoon. En ik heb goed moeten doorwerken om de opgespaarde huishoudklussen af te krijgen terwijl hij - eindelijk - sliep. Tot zover het relaxplan. En toen ik vanmorgen op het werk mijn pc opnieuw opstartte, sprongen zesenzeestig mails tevoorschijn, van collega's die wél werken op woensdag, verslagen sturen van vergaderingen, vragen stellen om informatie en instructies geven om doelstellingen te rapporteren. Tel daar de wekelijkse teamvergaderingen en de deadlines voor dit blad bij en die viervijfdewerkweek vliegt zo voorbij de officiële 30,24 uur.

Gelukkig is er de prikklok die mijn overuren optelt: + 227 luidde het verdict vanmorgen. Ik hoopte stiekem op een soort intelligent prikkloksysteem dat me naar huis zou sturen om mijn overvloedige uren af te bouwen. Maar niets daarvan. Ik zit weer braaf aan mijn bureau. En volgens sommige leidend ambtenaren en politici zal onze prikklok nog sneller buiten vliegen dan dat ze gemoderniseerd wordt tot een intelligent systeem.

Maar goed. Mijn urensaldo groeit niet meer zo snel aan als vroeger. Toen profiteerde ik al eens van de rust in een leeg Boudewijngebouw om na vijf uur nog iets af te werken. Maar met een onthaalmoeder die om zes uur sluit, lukt dat nu niet meer. Of toch niet op het werk. Na de avondspits thuis, met het dagelijkse bad- en bedritueel en een snelle hap, gebeurt het wel eens dat ik nog wat doorwerk. Maar daar heeft de prikklok in Brussel natuurlijk geen weet van.

Nu, echt last heb ik niet van het prikkloksysteem. Maar het papierwerk dat erbij hoort, is iets anders. Regularisatiefiches voor als iemand buitenshuis vergadert, regularisatiefiches als iemand op verplaatsing interviews afneemt en regularisatiefiches voor een prikkartaal die in een andere jas is blijven zitten! "De prikklok biedt ook bescherming", verdedigt een leidend ambtenaar het systeem verder in dit nummer. "Zolang alles goed gaat, heb je ze niet nodig. Maar als je baas veeleisend is, heb je er alle belang bij dat ze je glijdende werkuren bewaakt." En die overuren dan? Die zijn in principe eerder uitzondering dan regel natuurlijk. Al zie ik dat de prikklok ook bij mijn collega's aardig aantikt.

Af en toe gun ik mezelf dan ook het plezier om op woensdag toch naar Brussel te komen. Ook ik ben er intussen namelijk achter dat voltijdse werken soms meer ontspant dan een dagje 'relaxen' thuis.

Leen De Dycker, hoofdredacteur

13

TWEEMAANDELIJKS MAGAZINE VOOR
HET VLAAMSE OVERHEIDSPERSONEEL
TWEDE JAARGANG NR 7 MEI-JUNI 2007

Dag van het Park 27 mei 2007 BOMEN

Bomen ... wie kan zich een park voorstellen zonder?

Wie kan zich een stad voorstellen zonder?

Wie kan zich een leven voorstellen zonder?

Versterk op de Dag van het Park uw natuurlijke band met bomen. Koester ze, (her)ontdek ze, waardeer ze.

Op 27 mei 2007 zetten we er (speciaal voor u) een boompje over op. U vindt ons op meer dan 100 locaties in Vlaanderen. Ga en geniet!

Voor meer informatie, bel **gratis**

Agentschap voor Natuur en Bos

www.dagvanhetpark.be * dagvanhetpark@lne.vlaanderen.be * 02 553 81 13

BLIKVANGERS

• Nooit meer prikken? Prikklok onder vuur	
• Onze bureaubeesten Huisdieren van de Vlaamse overheid	16
• Kinderen over het werk van hun ouders	22
• Wij hebben een roeping De ziel van de ambtenaar onderzocht	26
• De dag van ... Sonia Vandoren, leertrajectbegeleider	30
• Collega's winnen met vernieuwende ideeën Innovatieprijs 2007	34

10

34

INTERVIEW

- **Beste vrienden, beste collega's**

“

Allochtone amtenaren aanwerven is geen liefdadigheid. Het is gewoon noodzakelijk.”

18

VASTE WAARDEN

• Samengevat	6
• Schatten van Vlaanderen	
• Ondertussen bij de burens	33
• Werk en leven	36
• In de bloemetjes	39
• Doe-kalender	40
• Puzzel	43
• Filip	44
• Strip	45
• Hilde	46

24

13

POLL

Negen op de tien wil wel telewerken

"Wilt u graag telewerken?" Dat vroegen we in ons vorige nummer. We kregen de meest uitgesproken mening sinds de start van 13: bijna negen op de tien lezers zou die kans meteen grijpen als ze zich voordoet. De Vlaamse ambtenaren zijn er blijkbaar klaar voor. Nu de bazen nog? Een kleine greep uit uw reacties:

"Het spaart heel wat reistijd uit, vermindert de files en helpt bovendien de Kyoto-normen te halen."

"Zo kan ik mijn kindjes, tot hun grote vreugde, eens zelf naar school brengen en hen afhalen."

"Thuis kan ik me beter concentreren en dus ook meer en beter werken."

"Door de afstand van de werkvloer kun je stresssituaties even laten bezinken en rustiger aanpakken."

"Een week lijkt korter als je één dag eens niet naar kantoor hoeft te gaan."

JA: 87,46%

NEE: 12,54%

"Als het echt mogelijk is om iedere dag aan telewerk te doen, dan kan die taak vermoedelijk worden uitbesteed."

"Ik zou me thuis te snel laten afleiden door persoonlijke zaken en ik zou het contact met de collega's te veel missen."

"Men ziet de extra kosten van thuiswerk over het hoofd: aansluiting internet, eigen verwarming en verlichting, enzovoort."

5000

Zoveel kilogram, of 5 ton CO₂, hebben we bij de Vlaamse overheid bespaard door de verwarming een graadje lager te zetten tijdens de dikke-truiendag op 16 februari. Tenminste als we de cijfers van het Ferrarisgebouw in Brussel kunnen veralgemenen.

Dat is evenveel als wat een auto gemiddeld verbruikt over 29.000 kilometer, of drie keer de afstand van Brussel naar Kyoto.

In 287 gebouwen, waar zo'n 21.000 collega's werken, werd de verwarming lager gezet en vele collega's kwamen voor de gelegenheid in een dikke trui werken. Er waren ook nog andere acties om energie te sparen: de verlichting werd sneller uitgezet of bleef de hele dag uit, enkele liften werden uitgeschakeld om de trap te promoten ... In het Ferrarisgebouw in Brussel vond zelfs een heuse trappenloop van de gelijkvloerse naar de twaalfde verdieping plaats. Maar liefst 252 treden!

In totaal namen zo'n 650.000 Vlamingen deel, in 1600 scholen, 685 bedrijven, 123 lokale besturen én bij de Vlaamse overheid. De volgende editie vindt plaats op 15 februari 2008. Op naar een miljoen deelnemers?

 www.dikke-truiendag.lne.be

Verkiest u maaltijdcheques of een personeelsrestaurant?

Sommige collega's krijgen al een tijdje maaltijdcheques, andere eten goedkoop in een personeelsrestaurant. En er zijn er ook die geen van beide hebben. Maar vanaf 1 juli krijgen (bijna) alle collega's maaltijdcheques, want dan worden ze ook ingevoerd voor al wie onder het sectoraal akkoord van de Vlaamse overheid valt. In ruil verhogen de huidige personeelsrestaurants de prijs van de dagschotels.

Welk systeem geniet eigenlijk uw voorkeur? Neemt u het liefst van al iedere werkdag een

goedkope maaltijd in een personeelsrestaurant? Of bent u toch meer te vinden voor maaltijdcheques, die u ook bij uw gewone aankopen in de winkel kunt gebruiken?

Stem mee in onze poll en geef uw mening op www.vlaanderen.be/dertien. In de volgende editie krijgt u de resultaten te lezen. Wie zijn stem laat horen, maakt kans op een aankoopcheque van 25 euro. U kunt stemmen tot 20 mei 2007.

ONREGELMATIGHEDEN GEMELD

Klokken luidden maar drie keer

Drie klokkenluiders van de Vlaamse overheid die onregelmatigheden bij hun dienst hebben aangeklaagd, kregen de voorbije twee jaar bescherming van de Vlaamse ombudsman. Die bescherming moet mogelijke represailles voorkomen. Twee ambtenaren van Flanders Investment and Trade (FIT) brachten onheuse praktijken aan het licht, zoals te hoge lonen voor personeelsleden, een ex-directeur die een onterecht voordeel kreeg en niet-objectieve selectieprocedures bij aanwervingen. Na doorlichting door de Interne Audit en het Rekenhof werden al maatregelen genomen. Het onderzoek in de zaak van de derde klokkenluider loopt nog.

In 2006 waren er vijf klokkenluidersmeldingen, maar niet alle waren ontvankelijk, zo bleek uit het jaarverslag dat de ombudsman eind april voorstelde aan het Vlaams Parlement. Dat er maar vijf meldingen waren, wil volgens Vlaamse ombudsman Bernard Hubeau niet zeggen dat er weinig te luiden valt of dat er iets mis is met het klokkenluidersstatuut. Onregelmatigheden worden doorgaans eerst aan de leidinggevendenden en de Interne Audit gemeld.

Nieuw is dat er in de meeste departementen nu ook een vertrouwenspersoon is aangesteld, die zich naast pesten op het werk ook zal inlaten met integriteit. Integriteitsambtenaar Helena De Clercq benadrukt dat de vertrouwenspersonen - die op dit moment worden opgeleid - vooral een klankbord zijn en oplossingen zullen voorstellen. Bij hen kunt u geen inbreuken melden, maar zij kunnen u wel doorverwijzen naar de juiste instanties. Of er een meldpunt moet komen, wordt nog onderzocht.

www2.vlaanderen.be/ned/sites/integriteit/trouwenspersoon.htm

Wat is er mis met onze biefstuk-friet?

Belgen eten thuis steeds minder vlees. Dat hebben onze collega's van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) becijferd. In tien jaar tijd daalde het vleesverbruik aan de keukentafel met bijna een derde tot zo'n 32 kg per hoofd, gevogelte en charcuterie niet meegerekend. "De Vlaamse ambtenaren volgen die trend", bevestigt Caroline Lauwens van de DAB Catering, verantwoordelijk voor de restaurants en cafetaria's van het Boudewijn-, het Conscience- en het Ferrarisgebouw, het VAC Antwerpen en het VAC Hasselt. "Het is weliswaar nog altijd stormloop op Vlaamse klassiekers zoals friet met stoofvlees en balletjes in tomatensaus, maar de vraag naar vissschotels stijgt en de vegetarische gerechten blijven populair. Er is wel een tendens om meer groenten te eten." En wie denkt dat de Belgische klassieker biefstuk-friet toch hoog blijft scoren, heeft het mis: per restaurant gaan er elke middag slechts twintig de deur uit!

telex-telex-telex

■ Uw dochter of uw neefje mag nog zo roepen dat ie nooit "zo'n stomme job als de jouwe" wil, binnenkort zit hij, of hij dat nu wil of niet, toch aan uw bureau. Tenminste, als u onlangs van het Markiesgebouw naar het Ellipsgebouw bent verhuisd. Het oude meubilair uit het Markiesgebouw is immers voor een prikje te koop aangeboden aan de Vlaamse scholen. Een bureau voor 20 euro, een tafel voor 15 euro, een bureaustoel voor 10 euro ... Een buitenkansje voor de vele scholen die krap bij kas zaten. De meubels vlogen dan ook de deur uit. ■ Het Gemeenschapsonderwijs is dood, leve GO! De collega's die het officieel onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap organiseren, zijn zichzelf volop aan het heruitvinden. Na de nieuwe naam (GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap) en een nieuw logo, volgde de voorbije maand een grote promotiecampagne, onder het motto: elke leerling een VIP of: Veelzijdige Intelligente Persoonlijkheid. GO! is een van de weinige Vlaamse openbare instellingen die niet tot een agentschap zijn omgevormd. Daarom krijgen de GO!-collega's deze 13 niet in hun brievenbus. Niettemin supportert de redactie vanop de zijlijn voor zoveel enthousiasme. ■ Ook voor De Lijn trouwens, want die kan uitpakken met 97% tevreden klanten (bron: tweejaarlijkse tevredenheidsenquête van De Lijn). Vooral het traject en de chauffeurs scoren hoog. Over de netheid, de haltes en de prijs zijn de reizigers minder tevreden. ■ Tegenover zoveel appreciatie staan ook steeds meer busgebruikers: het aantal ritten of reizigers is op 6 jaar tijd meer dan verdubbeld tot 463,1 miljoen. ■ Sinds 1 april 2007 begroet De Lijn trouwens nog meer nieuwe reizigers: 49 straathoekwerkers kregen een gratis abonnement op zak. Handig om het onveiligheidsgevoel en de overlast op de bussen aan te pakken én om de straathoekwerkers gemakkelijker in contact te brengen met hun doelgroepen. ■ 45 collega's met een arbeidshandicap wil de Vlaamse overheid dit jaar nog graag verwelkomen. Om de drempel te verlagen om personen met een handicap aan te trekken, kunnen diensten nu een rendementsondersteuning krijgen (van 4352 tot 16.949 euro per jaar). Een tegemoetkoming, zeg maar, om het eventuele rendementsverlies op te vangen, bijvoorbeeld omdat het werk wat trager verloopt of omdat er meer ondersteuning nodig is. De privaatrechtelijke agentschappen komen

telex-telex-telex

niet in aanmerking voor die subsidie, maar ze kunnen een beroep doen op een vergelijkbaar systeem uit de privésector. ■ Ook raamstatuutnieuws: sinds 16 maart bevat het Vlaams Personeelsstatuut de regelingen rond de administratieve loopbaan en de beloning. Die waren bij de invoering van het raamstatuut begin 2006 nog niet uitgewerkt. De nieuwe regelingen verschillen niet zoveel van de oude personeelsstatuten. Toch enkele opvallende punten: de laatste ambtenaren van niveau E worden geüpgraded naar niveau D, wetenschappelijk personeel wordt niet langer uitgesloten van de interne arbeidsmarkt, geslaagd zijn voor een generieke wervingstest geldt nu voor een periode van zeven jaar (maar met een overgangperiode voor nog geldige wervingsreserves en procedures gestart voor 2009, waarvoor het geslaagd zijn onbeperkt geldt), en er wordt nog meer gesleuteld aan de recrutings- en selectiesystemen. Meer weten: personeel.vlaanderen.be/statuten. ■ De vakbonden ACOD en VSOA gaan echter niet akkoord met deze 'tweede fase' van het raamstatuut. De leidend ambtenaren krijgen nu zeer veel vrijheid en beslissingsrecht bij wervingen, bevorderingen, herplaatsingen en horizontale mobiliteit, terwijl er voor het personeel te weinig zekerheden overblijven, aldus de vakbonden. ■ Is hier een paars vakbondsfront in de maak? ■ "Nu weet ik waarom de procedures voor het beoordelen van bestekken en offertes zo lang duren", aldus een werknemer van een privéfirma die enkele maanden stage liep op het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Hij is een van de 9 ambtenaren en werknemers die deelnemen aan een uitwisselingsprogramma tussen privébedrijven en de Vlaamse administratie. Vooroordelen en clichés de wereld uit helpen en elkaar beter leren kennen, zijn de nobele doelstellingen van die werkplekruil. ■ Minder goed nieuws van de VDAB: er wordt steeds meer geweld en niet-toelaatbaar gedrag van externen tegenover personeelsleden gemeld. Het voorbije jaar liepen er 92 meldingen binnen. Meestal gaat het om verbaal of psychisch geweld, maar sommige collega's krijgen ook te maken met seksuele intimidatie, doodsb bedreigingen of bedreigingen aan familieleden. ■ De redactie van 13 wil hierbij met klem benadrukken dat ze geen geweld gebruikt tijdens haar interviews. ■ Alleen creatieve interviewtechnieken, zoals de Amerikanen.

EERSTE VLAAMSE FIETSMANAGER

Verhuisd om met de fiets te kunnen gaan werken

Jan Pelckmans (47) is sinds 15 maart de eerste Vlaamse fietsmanager. Voordien werkte hij onder meer bij het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV).

1. Waarom heeft Vlaanderen een fietsmanager nodig?

"Omdat iemand het Vlaamse fietsbeleid moet coördineren en stimuleren, en dat moet ervoor zorgen dat de investeringen opbrengen. Ik zal er onder meer over waken dat de kwaliteit van de fietspaden overal (gewest, provincie, gemeente) voldoet."

2. Fietst u zelf geregeld?

"Ik ben een aantal jaren geleden speciaal van Turnhout naar Schaarbeek verhuisd om naar mijn werk in Brussel te kunnen fietsen. In mijn vrije tijd ben ik ook een fervent fietser: op vakantie nemen we altijd onze fietsen mee en ik spring geregeld op mijn mountainbike om onverharde wegen te verkennen."

3. Zullen uw collega's nu ook meer moeten fietsen?

"Ik zal hen dat niet vragen. Ik juich wel toe dat er al enkele collega's naar het werk fiet-

sen, maar in de rand van Brussel is dat niet voor iedereen weggelegd. Met het openbaar vervoer of te voet naar je werk komen, is zeker een goed alternatief."

4. Wat vindt u van het fietsbeleid van de Vlaamse overheid?

"Met de fietsvergoedingen en de dienstfietsen geeft de Vlaamse overheid al wel het signaal dat fietsen belangrijk is. Misschien zouden we in de toekomst ook kunnen investeren in vouwfietsen: die kunnen gratis op de trein, in tegenstelling tot een gewone fiets."

5. Welke boodschap hebt u nog voor de (fietsende) ambtenaar?

"Ik wil iedereen enthousiast maken voor de fiets. Wie nog twijfelt, mag mij altijd laten weten wat ik kan doen om hem ertoe over te halen toch de stap te zetten."

✉ jan.pelckmans@mow.vlaanderen.be of 02 553 71 20

Vliegen we binnenkort groen?

De Vlaamse Regering en haar administratie vloog de voorbije drie jaar voor missies en zendingen 4,3 miljoen km. Kostprijs: 530.000 euro. Daarbij werd 947 ton aan broeikasgasen uitgestoten. Als de Vlaamse overheid met groene tickets had gevlogen, dan had dat amper 15.000 euro meer gekost. Dat berekenden twee parlementsleden. Ze legden in februari een resolutie neer die de Vlaamse overheid moet aanzetten om groen te vliegen. In groene tickets zit een klimaatbijdrage van 2 tot 5 procent waardoor elke gram CO₂ wordt gecompenseerd met investeringen in klimaatprojecten zoals de aanplanting van bomen. In het geval van de Vlaamse overheid zouden voor de voorbije drie jaar ruim 47.000 bomen aangeplant kunnen worden. Vooral ministers en hun kabinetsmedewerkers hebben vliegkriebels, zo blijkt verder uit het onderzoek. Zij worden soms vergezeld door topambtenaren en journalisten, maar ook gewone Vlaamse ambtenaren mogen al eens aan boord van een vliegtuig stappen. Alle federale ambtenaren en ministeriële kabinetten betalen binnenkort al een ecobonus op hun vliegtuigtickets voor dienstvluchten.

Iedereen op extranet

Sinds 10 april is het nieuwe extranet online. Extranet is een soort intranet voor alle personeelsleden van de Vlaamse overheid. U vindt er allerlei informatie die voor iedereen bruikbaar is, bijvoorbeeld over het raamstatuut of over welzijn op het werk. U krijgt er ook taaltips, nieuws en aankondigingen, een activiteitenkalender ... en zelfs een interne telefoongids. Die gids bevat nu al de contactgegevens van de helft van uw collega's en zal in de toekomst nog worden uitgebreid. Op dit moment is het extranet al toegankelijk voor alle collega's die voorheen toegang hadden tot het intranet van het voormalige ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De komende maanden zullen vele agentschappen volgen.

 www.koepel.vonet.be
www3.vlaanderen.be/extranet

Pendelen kan ook anders

Neemt u thuis de wagen om naar het station te rijden? Of is de verleiding te groot om in plaats van met trein of bus toch met de wagen te pendelen? Tijdens de Heen-en-weer-week van 7 tot 13 mei wordt u uitgenodigd om komaf te maken met uw vastgeroeste gewoonten. En wie weet bevalt die nieuwe manier van pendelen u wel!

Tijdens de Heen-en-weer-week zetten Komimo - dat is de Vlaamse koepel van milieu- en mobiliteitsorganisaties - en de Vlaamse overheid duurzame mobiliteit in de kijker. Dit jaar ligt de klemtoon op het woon-werkverkeer. Daarbij geen vermanend vingertje naar pendelaars die de wagen nemen, wel een ludieke uitnodiging om eens op een andere manier naar het werk te komen.

Zo is er de campagne **'Ik kyoto'**. Doel? Van 7 mei tot 1 juni 2007 zo veel mogelijk collega's laten stappen, fietsen, treinen, trampen, bussen of carpoolen. Niet alleen woon-werkkilometers tellen mee, maar ook dienstverplaatsingen. 'Ik kyoto' is het vervolg op de succesvolle actie 'Fiets naar Kyoto'. Of wat dacht u van de actie **'Verkeer met mij'**? Zoek een vriend, familielid, buurvrouw of collega die net als u in de week van 7 tot 11 mei 2007 wil carpoolen of te voet, met de fiets of het openbaar vervoer zal pendelen en schrijf jullie in als duo! Niet alleen het milieu wint erbij, maar u misschien ook, want met beide acties zijn leuke prijzen te winnen.

 www.varieerinheterverkeer.be

HEEN-EN-WEER-WEEK
VARIEER IN HET VERKEER.BE

Floris' visie

ER GAAN STEMMEN OP VOOR DE AFSCHAFFING VAN DE PRIKPLICHT

FLORIS

HET E-LOKET VOOR LANDBOUWERS,
 1 VAN DE 3 WINNAARS VAN DE INNOVATIEPRIJS.

FLORIS

Nooit

“

Je kunt de tijdsregistratie pas afschaffen als er een goed systeem bestaat om de prestaties te volgen.”

Dirk Vanderpoorten
secretaris-generaal

meer prikken?

Drie maanden geleden startte de heisa rond de prikklok: secretaris-generaal Rudi Aernoudt kondigde in de media met grote trom aan dat hij de prikplicht zou afschaffen in zijn departement. “Kan niet zomaar”, reageerden de vakbonden en startten prompt petitities voor het behoud ervan. Intussen wakkerden enkele politici en andere topambtenaren het debat nog aan en stelden voor “het ancien regime van de ambtenarencultuur dan maar meteen voor alle ambtenaren af te schaffen”. 13 graaft dieper en vertelt u waarom die prikklok er eigenlijk is, wie er gebruik van maakt en wie niet, en of ze werkelijk zo verouderd is als beweerd wordt.

Maarten De Gendt

“In mijn departement wil ik de prikplicht graag afschaffen.” Aan het woord is Dirk Vanderpoorten, secretaris-generaal van het Departement Werk en Sociale Economie. Hij is een van de topambtenaren die momenteel met de vakbonden rond de tafel zit om in consensus naar een alternatief voor de tijdsregistratie te zoeken. “Maar enkel op vrijwillige basis,” benadrukt Vanderpoorten, “want ik wil zeker de wensen respecteren van medewerkers die de prikklok nodig hebben als houvast. Maar er zijn ook veel personeelsleden die liever zouden stoppen met prikken. Velen werken geregeld thuis of op verplaatsing. Voor die dagen moeten ze telkens hun afwezigheid regulariseren, wat tot heel wat zinloos papierwerk leidt. Voor hen zou het makkelijker zijn als ze hun ‘aanwezigheid’ niet meer hoeven te bewijzen, en als ze beoordeeld worden op de uitvoering van de afgesproken taken. En dan kunnen we de lijn toch evengoed doortrekken en ook op de ‘kantoordagen’ het prikken achterwege laten?”

Een veel gehoord argument is dat aanwezigheid op de werkplek niks zegt over prestaties. Iemand kan acht uur per dag surfen op het internet, terwijl een collega op minder tijd misschien tonnen werk verzet. In plaats van de aanwezigheid te controleren, kun je beter de resultaten meten, zo luidt de redenering. Vanderpoorten vindt dat essentieel: “Je kunt de tijdsregistratie alleen maar afschaffen als er een goed systeem bestaat om de prestaties te volgen. Ikzelf zou het bijvoorbeeld enkel doen in teams waar (twee)wekelijks op een teamoverleg de prestaties van de voorbije week en de plannen voor de volgende week worden bekeken, voor het hele team. Zowel de chefs als de personeelsleden zelf gaan daarbij moeten leren inschatten hoeveel werk ze kunnen verzetten in een werkweek van 38 uur.”

Veelreisende baas

Maar er zijn ook leidinggevendenden die het prikkelsysteem blijven behouden. “Een prikklok biedt je immers bescherming tegen

“Een prikklok biedt bescherming tegen een al te veeleisende baas.”

Armand De Troyer
administrateur-generaal

een al te veeleisende baas”, vertelt Armand De Troyer, administrateur-generaal van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen. “Met een goede baas heb je geen prikklok nodig: die maakt er geen probleem van als je een keer vroeger vertrekt dan gewoonlijk voor je gezin of omdat je nog snel ergens heen moet. Zolang je werk maar af is. Maar een slechte baas die te weinig begrip toont, kan het je heel moeilijk maken, bijvoorbeeld door je te verplichten om er vakantie voor op te nemen. Dan heb

je er als personeelslid alle belang bij dat er een veralgemeend systeem bestaat, zoals een prikklok met een glijdende werktijdregeling. Daarmee kun je je werktijd toch enigszins aanpassen als dat nodig is, terwijl je tegenover je baas kunt blijven bewijzen dat je je wel degelijk aan de regels hebt gehouden.” Zelf vindt De Troyer dat een prikklok niet

noodzakelijk is: niet de aanwezigheid op het werk is het belangrijkste, maar wel of iedereen zijn opdrachten goed heeft uitgevoerd. “Maar de werktijdregeling en de tijdsregistratie belangen vooral het personeel zelf aan. Als die de prikklok willen houden, en je hebt er zelf geen fundamenteel bezwaar tegen, dan lijkt het me logisch dat je als leidinggevende de wensen van je medewerkers volgt.”

Extra uren = extra loon?

Volgens de vertegenwoordigers van de werknemers, de vakbonden, blijft de tijdsregistratie de beste manier voor een personeelslid om een eventueel verwijt van de baas te weerleggen dat hij niet voldoende zou presteren. Het systeem is niet feilloos, maar men moet toch uitgaan van een vermoeden dat een personeelslid tijdens de gepesteerde uren ook effectief aan het werk is. Twijfelt de baas daaraan, dan moet hij niet de prikklok afschaffen, maar controleren of iedereen zijn taken wel goed heeft uitgevoerd.

En dan is er de problematiek van overuren. Voor de meeste collega's geldt dat ze recht hebben op inhaalrust of overloon als ze op expliciet verzoek van hun leidinggevende extra uren moeten presteren, bijvoorbeeld om een onverwachte piekperiode in het werk op

GETUIGENIS

op de prikklok:

-3

“Ik wil liever vroeger naar huis, boodschappen doen en 's avonds thuis voortwerken.”

Edwin Kindermans (47)

IT-verantwoordelijke bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten

“Mijn trein heeft tegenwoordig vaak een kwartier vertraging, en dat merk je ook aan mijn prikkloksaldo. Gewoonlijk ben ik hier om halfnegen, maar nu dus iets later. Als ik 's avonds nog ga joggen, ben ik alweer weg rond halfvijf, op andere dagen blijf ik gemakkelijk tot vijf uur.

Ik ben geen voorstander van het huidige systeem. Het prikken en regulariseren vind ik eerder vervelend, en de glijdende uren zijn niet voldoende om werk en privé écht op elkaar af te stemmen. Als ik 's avonds thuiskom, zijn de winkels meestal al gesloten. Het zou veel beter zijn als ik vroeger in de namiddag al naar huis zou kunnen gaan om mijn boodschappen te doen, en als ik 's avonds thuis zou kunnen voortwerken. Van mij mogen ze gerust het prikken afschaffen en een nog flexibeler systeem in de plaats zetten.”

MAAR VIJF PROCENT NEGATIEVE REACTIES

Prikklokvrij werken

Lang niet iedereen binnen de Vlaamse overheid moet bij een prikklok passeren. In de meeste hoofdzetels en grote gebouwen zijn wel prikklokken geïnstalleerd. Maar er zijn ook collega's die elke dag moeten in- en uittekenen op een presentielijst. Dat is bijvoorbeeld het geval voor vele collega's in (kleinere) buitendiensten, maar ook in sommige hoofdzetels, zoals in het hoofdkantoor van Bloso. Het kan ook futuristischer, zoals bij de VDAB, waar ze later op het jaar een aanwezigheidsregistratie via het intranet op poten willen zetten. En er zijn nog andere manieren om te controleren of u uw werk wel doet. In de stelplaatsen van De Lijn houdt de zogenaamde 'koerman' in het oog of alle bussen en trams wel op tijd uitrijden. Blijft een bepaalde bus geparkeerd staan, dan weet de koerman ook meteen welke chauffeur niet is komen opdagen. Het begin- en einduur van elke chauffeur wordt trouwens ook bijgehouden door het prodatasysteem

- het gele ontwaardingsapparaat voor uw vervoerbewijs.

Twee jaar geleden liep in het toenmalige departement Algemene Zaken en Financiën (nu: Departement Bestuurszaken) een proefproject 'afschaffing prikklok en resultaatgericht leidinggeven'. 37 collega's die al jaren hun aanwezigheid met de prikklok moesten registreren, kregen gedurende zes maanden de kans om dat niet meer te doen. Ze werden niet langer gecontroleerd op hun aanwezigheid, maar op de resultaten die ze behaalden - of ze hun taken goed hadden uitgevoerd dus.

"Dat systeem bleek erg goed te werken", vertelt Kirsten Libbrecht van het team Anders Werken van het Agentschap voor Overheidspersoneel, die ook deelnam aan het project. "De meeste deelnemers ervoeren dat er meer rekening gehouden werd met hun prestaties, terwijl niemand de indruk had dat de werklast verhoogd

Kirsten Libbrecht

“Collega's zonder prikklok kregen een groter gevoel van verantwoordelijkheid.”

was. Een op drie had een groter gevoel van vertrouwen en van verantwoordelijkheid voor zijn werk gekregen. 68 procent van de deelnemers was er na het proefproject dan ook voor te vinden om prikklokvrij te blijven werken. Slechts 5 procent bleef er negatief tegenover staan.”

Hoewel de deelnemende leidinggevendenden unaniem positief waren over het prikklokvrij werken, is het project niet verlengd. Al bestaan er wel een paar kleine teams waar de personeelsleden in de praktijk niet meer hoeven te prikken van hun baas. Maar over een algemene invoering is er met de vakbonden geen akkoord bereikt. Bijvoorbeeld omdat er nog geen sluitend systeem is om alle personeelsleden 'resultaatgericht' te beoordelen.

te vangen. Maar, zo zeggen de vakbonden, het wordt bijzonder moeilijk om dat soort overuren aan te tonen als je aanwezigheid op geen enkele manier nog geregistreerd wordt.

Vrijheid binnen de lijntjes

De vakbonden vragen zich af of er geen uniforme regeling voor de hele Vlaamse overheid ingevoerd kan worden. "Dat is niet meer zo evident", waarschuwt Tom Somers van het kabinet van de Vlaamse minister van Bestuurszaken. "Sinds de BBB-hervorming zijn alle lijnmanagers geresponsabiliseerd, wat wil zeggen dat ze vrij zijn om hun eigen personeelsbeleid te voeren. Ze kunnen dus zelf bepalen welke werktijdregeling ze in hun entiteit invoeren en hoe de tijdsregistratie gebeurt. Maar ze mogen daarbij niet buiten de lijntjes kleuren van bepaalde wetten, statuten, reglementen en eerder gesloten akkoorden met de vakbonden. De gemiddelde arbeidsduur mag bijvoorbeeld niet hoger liggen dan 38 uur per week, omdat dat zo bepaald is in de wet. En de tijdsregistratie wijzigen of afschaffen kan alleen maar door een wijziging in het arbeidsreglement, iets wat volgens de wet enkel kan na overleg met de vakbonden."

GETUIGENIS

op de prikklok:

+10

Myriam Verbeken (38), communicatiemedewerker bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

"Sinds ik deeltijds werk, is mijn saldo overuren gestegen. Vroeger had ik maximaal één à twee uurtjes overschot. Als ik wat overuren had, ging ik tussen de middag wat langer buiten. Maar doordat ik nu drie vijfde werk, moet ik veel vaker een tandje bij steken om alles rond te krijgen, ten koste van mijn middagpauzes. Ook 's avonds blijf ik af en toe wat langer, zelfs tot zes uur.

Zes jaar geleden werkte ik nog in de privé, en het verschil is echt frappant. Daar moest ik me elke keer verantwoorden als ik tien minuten te laat was. Met de prikklok en de glijdende uren krijg ik nu de kans om met mijn werkuren te schuiven, terwijl alles toch correct wordt bijgehouden. Ik begrijp dan ook niet hoe ze het afschaffen van de prikklok praktisch zouden organiseren. En ik merk dat ook mijn vrienden zich daar zorgen om maken. Zullen ambtenaren die niet meer moeten prikken, nog wel bereikbaar zijn voor de burger?"

“Sinds de BBB-hervorming kunnen alle lijnmanagers zelf bepalen welke werktijdregeling ze in hun entiteit invoeren en hoe de tijdsregistratie gebeurt.”

Tom Somers
raadgever Bestuurszaken

“

Wie zich op het werk goed voelt en goed kan samenwerken met zijn baas en collega's, zal vanzelf goed werk afleveren.”

Frans Cornelis
administrateur-generaal

Iedereen op tijd

Voor veel collega's staat de prikklok synoniem voor een variabele werktijdregeling, waarin je 's morgens en 's avonds binnen bepaalde 'glijtijden' je eigen begin- en einduur kunt bepalen. Maar dat is niet zo. De prikklok is gewoon een apparaat dat registreert wanneer u aankomt op het werk en wanneer u weer vertrekt. Vele collega's met vaste uurroosters of in continudiensten moeten ook prikken; zij doen dat om te bewijzen dat ze op het juiste uur aanwezig waren. En

GETUIGENIS

op de prikklok:

+350

“Als ik de ene dag doorwerk tot zeven uur, vertrek ik een andere dag om vier uur.”

Greet Paulissen (43) behandelt subsidiedossiers voor het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

“Ik heb veel overuren, maar die zijn niet allemaal ineens opgebouwd. Per week is dat gemiddeld maar één of twee uurtjes meer. Soms blijf ik tot na zeven uur doorwerken, bijvoorbeeld als ik een lastig subsidiedossier wil afronden. Ik hou er niet van om dat half afgewerkt te laten liggen tot de volgende dag. Maar dan probeer ik op een andere dag om vier uur te vertrekken.

Ik heb geen enkel bezwaar tegen de prikklok. Je mag ze niet verwarren met de beoordeeling van je werk. De prikklok geeft je gewoon een objectieve basis om met glijdende uren te werken. En glijdende uren geven je vrijheid. Je kunt, binnen zekere grenzen, spelen met je middagpauze, met je begin- en einduur ... Stel je voor dat we nog steeds met vaste uren zouden werken: zou ik dan elke dag alles om vijf uur stipt moeten laten vallen?”

heel wat collega's met glijdende uren hebben geen prikklok op hun werkplek, waardoor ze hun uren op een andere manier moeten bijhouden.

De prikklok bestaat al meer dan dertig jaar binnen sommige overheidsdiensten, oorspronkelijk om te controleren of iedereen wel tijdig op het werk was. “De controle was toen nog eenvoudig”, herinnert administrateur-generaal van het Agentschap voor Overheidspersoneel Frans Cornelis zich. “Iedereen moest op een vast uur beginnen en stoppen, en op hetzelfde moment pauzeren.

Als je toch van die vaste uren wou afwijken, hing je volledig af van de *goodwill* van je baas. Toen begin jaren 80 het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd opgericht, besloot men dat de personeelsleden niet zo afhankelijk mochten zijn van hun chef. Bovendien maakte toen het idee opgang dat het beter is om het start- en eindmoment van alle ambtenaren te spreiden. Omdat zo het verkeer tijdens de spitsuren meer gespreid kan worden, en omdat het toelaat om werk en gezin gemakkelijker te combineren. Daarom werden vanaf toen variabele werktijdregelingen ingevoerd. Tegelijk werd de prikklok, waar mogelijk, veralgemeend als controlesysteem.” Vandaar misschien de verwarring tussen beide termen?

“Voor sommige mensen zal tijdsregistratie altijd relevant blijven”, besluit Frans Cornelis, “omdat zij daarin een houvast vinden, een bevestiging dat ze doen wat van hen verwacht wordt. Andere mensen zullen zich beter voelen bij een prestatiemeting, omdat ze daarmee kunnen bewijzen welk werk ze leveren. Je kunt daarom niet klakkeloos het ene systeem boven het andere plaatsen. De beste garantie dat mensen goed werken, krijg je niet door op een bepaald controlesysteem te focussen. Je moet zorgen voor een positief arbeidsklimaat. Wie zich op het werk goed voelt en goed kan samenwerken met zijn baas en collega's, zal vanzelf goed werk afleveren.”

GETUIGENIS

op de prikklok:

+2

“De glijtijden zijn ruim genoeg om werk en gezin te kunnen combineren.”

Bert Vananderoye (28)
personeelsmedewerker bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

“Ik vind niet dat de prikklok je vrijheid beperkt. Integendeel, ze geeft net veel meer vrijheid, zeker als de prikklok gekoppeld is aan een systeem met variabele uurroosters. Met dit systeem kun je 's middags bijvoorbeeld wat langer in de zon blijven zitten, terwijl je goed kunt bijhouden hoeveel werktijd je nadien moet inhalen.

Als ikzelf wat tijd in te halen heb, begin ik mijn werkdag gewoon een halfuurtje vroeger, om acht uur. Op andere dagen begin ik rond halfnegen. 's Avonds ben ik steeds rond vijf uur weg, om mijn vrouw en dochtertje op te halen. Dat is telkens in een kwartiertje gefixt. Het helpt natuurlijk dat we allebei in dezelfde streek werken. Voor mij zijn de glijtijden dus wel ruim genoeg.”

De meest gebruikte systemen binnen de Vlaamse overheid

Aanwezigheidsregistratie

Prikklok

- Elektronisch apparaat dat de aanwezigheid op het werk meet.
- Bij binnen- en buitengaan houdt u een kaart of badge bij het apparaat of voert u een code in.
- Uw tijdstip van vertrek en aankomst wordt op een computer opgeslagen.
- Vooral voor collega's in hoofdzetels of grote kantoorgebouwen.

Presentielijst

- Papieren lijst om de aanwezigheid op het werk te registreren.
- U moet nauwkeurig noteren wanneer u aanwezig bent op het werk en wanneer niet.
- Vooral voor collega's die in gebouwen werken waar geen prikkloksysteem is - voornamelijk kleinere gebouwen en buitendiensten.

Uurroosters

Variabele werktijdregeling

- U kunt uw werktijd in zekere mate aanpassen aan uw eigen behoeften.
- Gedurende een bepaalde stamtijd (bv. van 9.15 tot 16 uur) moet u aanwezig zijn op het werk.
- Binnen de glijtijden (bv. van 7.30 tot 9.15 uur en van 16 tot 19 uur) kunt u, in overleg met uw baas, zelf kiezen wanneer u aankomt en vertrekt.
- U moet over de verschillende dagen en weken heen wel uw gemiddelde aantal werkuren presteren (bv. 38 uur per week).
- Is meestal gekoppeld aan een prikkloksysteem, om het precieze saldo aan werkuren te berekenen.
- Vooral voor collega's die hun taken niet op een bepaald uur hoeven te beginnen en te beëindigen.

Vaste werktijdregeling

- De werkgever bepaalt op welke uren u aanwezig moet zijn op het werk. U kunt moeilijk van die uren afwijken.
- Als u toch langer moet werken, krijgt u meestal inhaalarust of overloon.
- Een variant vormen de ploegenstelsels, waarin collega's elkaar opvolgen in verschillende ploegen of shifts. In de meeste ploegenstelsels krijgt u niet steeds dezelfde shift toegewezen.
- Vooral voor collega's die vanwege hun taken niet zomaar hun begin- en einduur kunnen bepalen, bijvoorbeeld omdat ze in continudienst werken of in contact komen met het publiek. Denk ook aan telefonisten, onthaalpersoneel, schoonmaak- en keukenpersoneel, chauffeurs, sommige arbeiders in buitendiensten ...

Hoe flexibel werkt Vlaanderen?

Twee op de drie Vlaamse loontrekken werken nog steeds met vaste uurroosters, met steeds dezelfde begin- en einduren op steeds dezelfde dagen. Slechts een derde heeft een of ander 'wisselend' uurrooster, bijvoorbeeld in een ploegenstelsel of met variabele uurroosters. In slechts een kwart van die gevallen gaat het om uurroosters waarin de werknemers zelf hun uren kunnen bepalen. Dat blijkt uit de Enquête naar Arbeidskrachten voor 2005 van het Steunpunt Werk en Sociale Economie.

Bij de overheidsdiensten hebben contractuelen minder vaak wisselende uurroosters (28,9%) dan statutairen (34,3%). Bovendien kunnen contractuelen met wisselende uurroosters hun uren minder vaak zelf bepalen (25,7%) dan hun statutaire collega's (30,8%).

Onze bureaubeesten

“Neemt u uw huisdier mee naar het werk?”, vroegen we in het maartnummer van 13. Niet meteen, mogen we besluiten uit het geringe aantal reacties dat we ontvingen. Er zijn heel wat redenen te bedenken om Minoes of Max niet mee naar kantoor te nemen: de poetsvrouw is allergisch voor katten, uw collega is geen dierenvriend, er is al chaos genoeg en een hondentoilet is niet meteen binnen handbereik. En vooral: uw baas ziet een dier niet zitten. Geen enkele wet verbiedt dieren op het werk, maar uw chef kan Minoes zonder pardon weer op de trein zetten. Toch zijn er binnen de Vlaamse overheid wél huisdieren te vinden. Maak kennis met de bureaubeesten bij de Vlaamse overheid. Ze zijn niet alleen gezellig, soms zijn ze ook broodnodig.

Petra Goovaerts en Annelies Vermandel

Een kater

• **Poes**

Woont sinds 2003 met zijn baasje Jo Braeken in het Renaat Braem Huis in Deurne, de voormalige woning van architect Renaat Braem. Die schonk in 1999 zijn huis aan de Vlaamse Gemeenschap. Het beheer is nu in handen van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed. Jo Braeken is er conservator.

Poes is 7 jaar oud, een kruising van een lapjeskat en een tijger, en heet officieel Newton maar luistert alleen als je ‘Poes’ roept. Is een tikkeltje eigenwijs en doet zoals het een poes betaamt volledig zijn zin. Als een echte huiskat verdeelt hij zijn tijd tussen de tuin en allerlei knusse plekjes in het museumhuis.

Poes zoekt graag het gezelschap van mensen op. Jo Braeken leidt in het museum zo’n 1000 bezoekers per jaar rond, af en toe met Poes in zijn zog. “We krijgen nogal wat vrouwen van middelbare leeftijd over de vloer en die reageren verrukt als Poes aandacht komt vragen.”

“Opletten dat we hem niet te vaak eten geven”

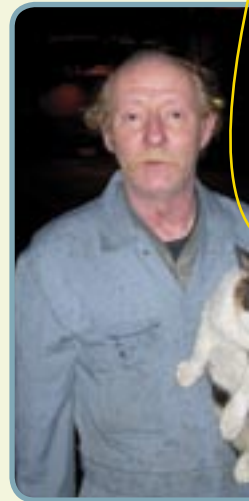
• **Viske**

Een goudvis met een lange sluierstaart

Woont al 5 jaar bij Frieda Van der Elst en Maggy Cuypers van de entiteit Economisch Ondersteuningsbeleid van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie.

Frieda en Maggy hadden voor Viske al 5 jaar een andere vis. Een collega die er thuis niet meer voor kon zorgen, bracht hem mee naar kantoor. Toen die vis stierf, kochten Frieda en Maggy een nieuwe. Frieda maakt de bokaal om de 3 weken schoon. Vroeger gaf ze Viske alleen te eten, maar sinds ze halftijds werkt, ontfermen ook andere collega’s zich over hem. Verhongeren zal hij dus zeker niet. “We moeten in tegendeel opletten dat we Viske niet te vaak eten geven”, vertelt Frieda.

“Hij gaat toch mee?”, was de eerste reactie van Frieda en Maggy toen ze hoorden van de verhuisplannen van hun departement van het Markiesgebouw naar het nieuwe Ellipsgebouw bij het Brusselse Noordstation. Viske is mee verhuisd en houdt Frieda en Maggy gezelschap in zijn ronde bokaal. “Ik zal wel eens een nieuwe kopen want vissen houden niet zo van rond”, aldus Frieda. Viske is geregeld het onderwerp van gesprek terwijl de collega’s wachten bij het faxtoestel.

Een kattin

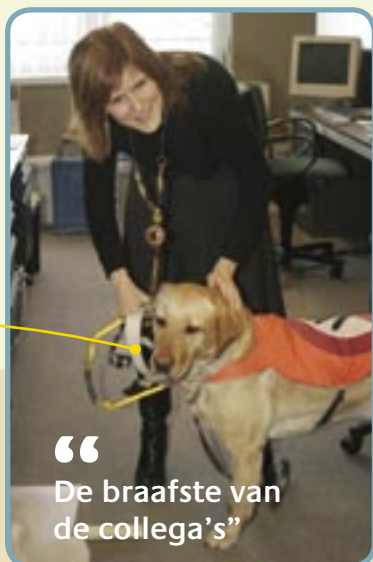
Marie-Louise

Komt al 6 jaar lang iedere avond op bezoek in de stelplaats van De Lijn in Assebroek waar Marc Le Bacq de bussen voltankt en in orde brengt voor de volgende dag. In ruil voor wat eten zorgt Marie-Louise voor gezelschap tot in de vroege uurtjes.

Marie-Louise is de tweede zwervkat die bij de collega's van De Lijn in Assebroek onderdak vindt. Toen de eerste kat ziek werd en geen hulp meer kon baten, nam Marie-Louise al na enkele dagen haar plaats in.

18.30 uur of 22 uur, dat zijn de tijdstippen waarop Marie-Louise stevast komt aankloppen bij Marc en zijn collega's. Tot 4 uur blijft ze in de buurt en volgt ze Marc zelfs tot op de bussen. Daarna verdwijnt ze om te gaan slapen. "Onder de bussen is het droog en warm, niet slecht dus als slaapplekje", zegt Marc. Behalve als het heel koud is. Dan nestelt Marie-Louise zich in het lokaal waar Marc en zijn collega's eten en zich omkleden.

“Onder de bussen is het warm en droog”

“De braafste van de collega's”

Een blond labradormannetje

Branco

Is 4,5 jaar oud en al 3 jaar de geleidehond van Severine D'hondt. Hij komt sinds een jaar met haar naar het werk bij de afdeling Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant in Vilvoorde. Severine en Branco nemen de trein naar het werk.

“Vroeger had ik een witte stok, maar met Branco kan ik meer ontspannen pendelen. Met zo'n hond in de buurt heb je trouwens heel snel contact met andere mensen. Hij is dan ook heel aibaar en schattig.”

Overdag ligt Branco vaak 'onder appel' op zijn mat onder haar bureau, wat betekent dat hij daar moet blijven liggen tot Severine hem het commando geeft om iets te doen. “Toen ik hier pas werkte, moest ik aan de collega's uitleggen dat ze Branco niet mogen strelen, en het is ook beter als ze niet tegen hem praten, want dat leidt hem af van zijn werk. Hem negeren is niet altijd eenvoudig voor de dierenliefhebbers hier.”

Tijdens de middagpauze gaat Branco mee naar het bedrijfsrestaurant en neemt Severine hem even mee naar buiten zodat hij de benen kan strekken.

“Branco is echt 'een van ons'. De collega's zijn heel erg begaan met hem. Onlangs moest hij een kleine operatie ondergaan en toen kreeg hij als geschenk een bot om aan te knagen. Ik grap wel eens dat hij de braafste is van alle collega's”, lacht Severine.

Een zwarte labrador

Bengi

Begeleidt sinds een jaar zijn blinde baasje Gert Luybaert van het Departement Landbouw en Visserij naar het werk en wijkt overdag nauwelijks van zijn zijde.

Bengi heeft een slaapmat en een bakje water om te drinken, eten doet hij thuis. “Dankzij Bengi doe ik alles veel sneller en geraak ik veilig en wel op kantoor”, zegt Gert. Tijdens de middag laat hij Bengi uit op een van de schaarse plekje groen in de buurt van het Noordstation.

Sinds enkele weken is de afdeling van Gert verhuisd naar het El-lipsgebouw. In tegenstelling tot zijn collega's heeft Gert er een vaste plaats en Bengi's mat ligt op een rustige plek tegen een muur waar er weinig mensen passeren. Naast wennen aan zijn nieuwe slaapplek, moest Bengi door de verhuizing ook een andere weg naar kantoor leren kennen én samen met Gert de weg zoeken in het nieuwe gebouw. “Ik heb aan een collega gevraagd om in het begin met ons mee te lopen. Bengi heeft gelukkig een goed geheugen, na

twee keer kent hij al goed de weg”, vertelt Gert.

Bengi is de lieveling van de afdeling. “Hij is ontzettend toegewijd, plichtsgetrouw en kan de grootste zeurkous vermurwen door lief te kwispelstaarten”, aldus de collega's van Gert.

“Veiliger en sneller op het werk”

“Het pompje zet tot plassen aan”

Twee goudvissen

Annie en Lieve

Wonen al 7 jaar op het bureau van Hendrik Smeesters, assistent bij de staf van het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed. Hendrik zocht wat gezelschap op kantoor en trok daarom naar de dierenwinkel. Annie en Lieve zijn genoemd naar de vroegere secretaresses.

Annie en Lieve hebben 2 verzorgers. De nachtwaker van het Consciencegebouw in Brussel geeft ze 's avonds eten en zorgt ervoor dat ze niets tekortkomen in het weekend en tijdens de vakanties. Het aquarium schoonmaken is een werkje voor Hendrik zelf.

“De collega's reageren heel positief op hun aanwezigheid. Het enige probleem is dat de bokaal werkt met een pompje en dat maakt lawaai. Een van onze collega's moet daar altijd van naar het toilet”, aldus Hendrik.

“Allochtone ambtenaren aanw

Anita Fink (53)

- Managementassistent op het kabinet van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Gelijke Kansen Kathleen Van Brempt (sp.a)
- Werkt in Brussel
- Woont in Eppegem (Vlaams-Brabant)
- Getrouwd, 1 zoon
- Diploma kantoor en secretariaat

Fons Leroy (52)

- Gedelegeerd bestuurder VDAB
- Werkt in Brussel
- Woont in Wetteren (Oost-Vlaanderen)
- Samenwonend, 1 zoon, 1 dochter en 2 stiefkinderen
- Licentiaat in de rechten en de criminologie, bijzonder licentiaat in de bestuurskunde en het overheidsmanagement

erven is geen liefdadigheid. Het is gewoon noodzakelijk”

Ik ben misschien wel de eerste leidend ambtenaar met tattoos”, grinnikt VDAB-topman Fons Leroy. Hoe die tatoeages eruitzien, wil de gedelegeerd bestuurder niet zeggen. Managementassistent Anita Fink laat evenmin iets los. De twee kennen elkaar van toen hij nog kabinetschef en zij onthaalverantwoordelijke was. Sinds Leroy twee jaar geleden het kabinet verruilde voor de leiding van VDAB, zien ze elkaar niet vaak meer. “Nog wel op feestjes”, klinkt het. Fink is op een kabinet blijven werken waar de geest van Leroy blijft rondwaren. Zijn stijl van openheid, respect en gelijkheid hebben daar school gemaakt. Niet verwonderlijk, want “onze kabinetschef is nog adjunct geweest van Fons, net zoals de minister”. We hebben het met deze ‘beste vrienden, beste collega’s’ over die stijl, over een nieuw wervingsbeleid voor de Vlaamse overheid, over de behoefte aan allochtone ambtenaren, over veel of weinig verdienen, over ouder worden en natuurlijk over ... tattoos.

Frank Willemsen en Leen De Dycker

Toen u hier begon, stond u erop dat iedereen u Fons zou noemen. Waarom niet meneer Leroy of - nog beter - meneer de administrateur-generaal?

FONS: “Ik ben voor de menselijke aanpak en daarin past het dat je elkaar met de voornaam aanspreekt. Van poetsvrouw tot gedelegeerd bestuurder. De VDAB is bovendien een organisatie met 4800 mensen, verspreid over 160 locaties. Die allemaal goed met elkaar laten communiceren is niet zo eenvoudig. Om te weten wat de echte problemen zijn op de werkvloer moet je zo veel mogelijk barrières weghalen. Hiërarchie is volgens mij zo’n barrière.”

ANITA: “Ik heb hem leren kennen toen hij kabinetschef was en het eerste wat hij zei, was: ‘Zeg maar Fons’. Dat was voor mij een beetje bizar. Een kabinetschef is toch iemand waar mensen naar opkijken, net als naar een minister. Daar zeg je toch niet zomaar ‘Fons’ of ‘Kathleen’ tegen. Dus wel!”

U hebt zelf altijd voor de overheid gewerkt. Bewust?

FONS: “Nee, eerder toevallig. Ik ben op de arbeidsmarkt gekomen eind jaren zeventig toen het economisch heel slecht ging. Ik wilde advocaat worden, maar dat was financieel

niet haalbaar. Ik kwam uit een arbeidersgezin en drie jaar geen inkomen als stagiair en ook nog eens de investeringen moeten doen om een kantoor op te starten, zat er niet in. Ik trok dus naar de RVA - die deed toen zowel de werkbegeleiding als de controle - waar ze me direct werk aanboden bij de Belastingen in Beringen, maar ik vond het daar heel verouderd en archaïsch. Gelukkig kon ik snel aan de slag bij de RVA. Ik heb in ieder geval nu geen spijt dat ik toen voor de overheid ben gaan werken.”

ANITA: “Ik evenmin na 23 jaar bij Chamel in Machelen. Die maakten aluminium ramen en gevelconstructies tot ze in 1995 failliet gingen. Ik deed daar een beetje hetzelfde als nu: secretariaatswerk. Met dat verschil dat ik hier meer voldoening uthaal. Voor aluminium ramen werken is iets anders dan voor het algemeen belang en de burger hé.”

U werd in 1995 werkloos. Bent u toen naar de VDAB gegaan?

ANITA: “Ja, maar ik had het voordeel dat er een minister uit mijn streek in de regering zat: Leo Peeters. Ik heb hem een brief gestuurd en twee dagen later kreeg ik telefoon. Van Fons. Dat ik mij mocht komen aanbieden. De dag daarop mocht ik beginnen.”

Moest u voor die job de juiste politieke kleur hebben? Rood in dit geval.

ANITA: “Toen wel. En ik ben nog altijd socialist (en mijn man is intussen schepen in Zemst voor de sp.a.).”

FONS: “De juiste politieke kleur hebben is nu veel minder belangrijk op een kabinet, zeker als het over expertenjobs gaat. Voor uitvoerende functies is het nog vaak een voorwaarde.”

“
Een kabinetschef is
iemand waar mensen
naar opkijken.
Daar zeg je toch niet
zomaar ‘Fons’ tegen”

Anita

“
Ik zou niet voor een
minister van een andere
partij kunnen werken.”

Anita

Zou u uw werk ook voor iemand van een andere partij willen doen? Voor een CD&V'er of een VLD'er bijvoorbeeld?

ANITA: “Ik zou het niet willen en niet kunnen. Voor een administratie wel, omdat je daar in principe neutraal moet zijn. Op een kabinet werk je voor een minister en een politieke partij waar je in gelooft. En zo voor het algemeen belang natuurlijk.”

FONS: “Toen ik op het kabinet begon, was ik nog onafhankelijk. Ik was hoofd van de studiedienst van de RVA en had de bijzondere opdracht om ervoor te zorgen dat er na de regionalisering van de werkgelegenheid een evenwicht zou blijven bestaan tussen helpen en straffen. Op het nieuwe Vlaamse kabinet van Werkgelegenheid zochten ze ook naar zo'n evenwicht en ik ben toen gevraagd om bij hen te komen werken. De boswachter werd stroper of was het omgekeerd?”

“
Ik had graag op mijn
cv zien staan dat ik een
Giro of een Tour de
France had uitgereden.”

Fons

Sinds wanneer bestaat de VDAB dan eigenlijk?

FONS: “Sinds 1984 was er binnen de RVA een feitelijke scheiding tussen de Franstalige en Nederlandstalige dienst voor arbeidsbemiddeling. Bij de regionalisering in 1988-89 ontstonden zo VDAB en FOREM. Binnenkort bestaan we dus officieel twintig jaar.”

Eigenlijk stond u mee aan de wieg van de VDAB ...

FONS: “Zo had ik het nog nooit bekeken.”

... en nu staat u hier aan de top. Als de VDAB zijn vader zoekt, dan hebben ze hem gevonden.

FONS: (lacht) “Ik denk dat ze liever hun moeder zouden vinden.”

Waar bent u trots op als het gaat om de VDAB?

FONS: “Mijn voorganger Yvan Bostyn heeft indertijd direct de kaart van de IT getrokken en als we nu sterk staan, is dat voor een groot deel daardoor. Alles draait op databanken bij ons. Alles verloopt elektronisch. Zelfs de evaluaties. Uit tevredenheidsenquêtes en imago-onderzoeken blijkt ook dat we bij het grote publiek goed zitten. De werkzoekenden zijn iets kritischer, maar nog altijd positief en de werkgevers zijn kritisch zonder ontevreden te zijn. Midden jaren negentig heeft de OESO de VDAB trouwens uitgeroepen tot de meest performante bemiddelingsdienst. We staan

nog altijd aan de top en gelden als voorbeeld voor de buurlanden.”

Waar bent u minder trots op?

FONS: “We kunnen niet rekruteren en belonen op basis van competenties. We zijn te diplomagericht. VDAB heeft nu bijvoorbeeld de opdracht gekregen om actiever te bemiddelen voor werkzoekende vijftigers. Onze huidige consulenten zijn veelal te jong om zich in te leven in een oudere man of vrouw die plots werkloos wordt. Dus zijn we een wervingscampagne gestart. Daar komen heel wat mensen op af die jaren op een personeelsafdeling hebben gewerkt en de juiste competenties hebben, maar niet het juiste diploma. Zelfs een ex-directeur van een verzekeringsmaatschappij die zich al doende heeft opgewerkt, kunnen wij niet aanwerven omdat we hem niet genoeg kunnen betalen. Op basis van zijn diploma zouden we hem hoogstens niveau B kunnen geven. Met nog wat anciënniteit erbij komt dat neer op zo'n 1600 euro.”

Niet vet als je als vijftiger van een directeursloon bij een verzekeringsmaatschappij komt.

FONS: “Tja, we zullen er toch alles aan moeten doen om zelf aantrekkelijk te blijven als werkgever. De arbeidsmarkt wordt steeds krappere en als we geen nieuwe wegen gaan bewandelen, zullen we geen mensen meer kunnen aantrekken.”

Is het in die zin ook belangrijk voor de Vlaamse overheid om meer allochtonen aan te nemen?

FONS: “Je moet dat niet verkopen als liefdadigheid of louter sociale rechtvaardigheid. Het is gewoon pure economische noodzaak. Niet alleen voor de Vlaamse overheid, maar voor alle bedrijven.”

Hoeveel verdient u?

ANITA: “Dankzij een kabinetstoelage 2200 euro netto.”

FONS: “3900 euro netto.”

ANITA: “Da's eigenlijk niet veel in vergelijking met mij hé. Zeker als je weet wat voor verantwoordelijkheden Fons heeft.”

Vindt u dat de top voldoende verdient?

ANITA: “Neen, als je ziet hoeveel uren die mensen presteren.”

FONS: “Ik heb vorige zomer nog een aanbieding gekregen om bij een grote 'concurrent' van de VDAB te gaan werken. Als je dat loonvoorstel zag!”

Het dubbele van nu?

FONS: “Zoiets ja. Ik ben er niet op ingegaan omdat ik voor de publieke sector kies, maar het was wel interessant om eens mijn marktwaarde te kennen.”

U bent dus niet te koop?

FONS: “Ik heb een heel boeiende job, dus nee. Ik vind ook dat de topambtenaren in Vlaanderen te weinig verdienen, maar dan moeten de zaken wel eerlijk voorgesteld worden. Extra betaald worden om als topambtenaar zitting te hebben in commissies en raden van bestuur die samengaan met de functie, vind ik eigenlijk niet kunnen.”

Als de hogere ambtenaren onvoldoende worden betaald, geldt dat dan ook voor de lagere?

FONS: “Ik vind van wel en daar is te weinig aandacht voor. Ik zou het daarom ook echt appreciëren als dat in 2009 ter sprake komt bij de onderhandelingen met de VDAB over een nieuw beheerscontract. Al het personeel moet worden beloond als we de doelstellingen van de vorige beheersovereenkomst bereiken. Nu krijgt alleen de top daar extra's voor.”

U bent allebei vijftigers. Ziet u zichzelf nog iets helemaal anders gaan doen?

FONS: “Ik ben wel geïnteresseerd in een internationale job. De expertise die we in Vlaanderen hebben op het gebied van arbeidsbemiddeling, moeten we uitdragen. Voorzitter worden van de Belgische Wielerbond spreekt me anders ook wel aan (lacht).”

Waarom?

FONS: “Ik heb altijd beroepsrenner willen worden en hou nog steeds zielsveel van de sport.”

Was u goed?

FONS: “Ik had een goede knecht kunnen zijn.”

Liever wielerknecht dan topambtenaar?

FONS: “Dat zeg ik niet, maar ik had graag op mijn cv zien staan dat ik een Giro of een Tour de France had uitgereden.”

Wat zou Fons het beste kunnen, Anita?

ANITA: “Voorzitter van de Wielerbond.”

Wat zou u nog willen doen?

ANITA: “Tets met bejaarden, oudere mensen

“
Niet alleen de top,
maar iedereen bij de VDAB
moet worden beloond omdat
ze de doelstellingen van het
beheerscontract halen.”

Fons

helpen, dat zie ik wel zitten.”

Zit u al aan uw pensioen te denken?

ANITA: “Op het einde van de legislatuur zal ik er 56 worden. Ik wil dan nog blijven werken, maar dan moet ik het wel graag doen. En op mijn 60ste - niet op mijn 65ste - plan ik mijn pensioen. Ik werk nog altijd graag, maar ik voel het veel meer dan vroeger dat het vrijdag is.”

Werkt u op zo'n kabinet waar ze geen uren hebben en er niet bij stilstaan dat mensen ook een leven hebben?

ANITA: “Ja, maar dat is zo op elk kabinet. Dat weet je als je eraan begint.”

Is dat te combineren met thuis?

ANITA: “Ja. Met de trein ben ik rond zeven uur thuis. Dat is te doen hé. Ik heb natuurlijk het geluk gehad dat mijn zoon al 18 was toen ik op het kabinet ging werken en hij zijn plan al kon trekken. Bij Chamebel werkte ik echt nine to five en dat bedrijf lag vlakbij.”

FONS: “Mijn dochter was zes toen ik op het kabinet begon. Niet echt het geschikte moment om dan aan een job te beginnen waarbij je nooit thuis bent. Mijn zoon is wat ouder en met hem deelde ik dezelfde hobby - voetballen, nu is dat wielrennen - en zo bracht ik nog wat tijd met hem door. Maar mijn dochter heb ik te weinig gezien. Ik probeer dat goed te maken nu ze zelf een kind heeft. Op zaterdag

ben ik altijd babysit voor mijn kleinkind, Sid.”

ANITA: “Ik ben ervan overtuigd dat hij dat goed doet. Fons is een zorgzaam type, iemand die koestert, zeker zijn kleinkind.”

Hebt u uw kinderen ooit aangeraden om voor de overheid te gaan werken?

ANITA: “Niet echt. Mijn zoon is steward geworden bij Brussels Airlines.”

FONS: “Ik denk dat ambtenaren nogal zouden schrikken als ze mijn zoon zien. Hij is een punker en nogal straf getatoeëerd.”

Apprecieert u zijn muziek? We zien daar The Ramones op uw bureau liggen.

FONS: “Ik hou er wel van ja.”

Hebt u zelf ook tatoeages?

FONS: “Ja. Ik ben misschien wel de eerste leidend ambtenaar met tattoos.”

Wat voor tattoos zijn het: een zinkend schip, een roos met mama, blote madammen, het logo van de VDAB? Een Vlaamse leeuw?

FONS: “Dat zeg ik niet.”

ANITA: “Ik weet waar ze staan.”

Als u in de zomer in T-shirt komt werken, zie je ze dan?

FONS: “Ja, en toch zeg ik het niet.”

Dan komen we nog wel eens terug.

"Mama heeft rode wangetjes."

Kinderen gaan naar school en mama en papa gaan naar het werk.

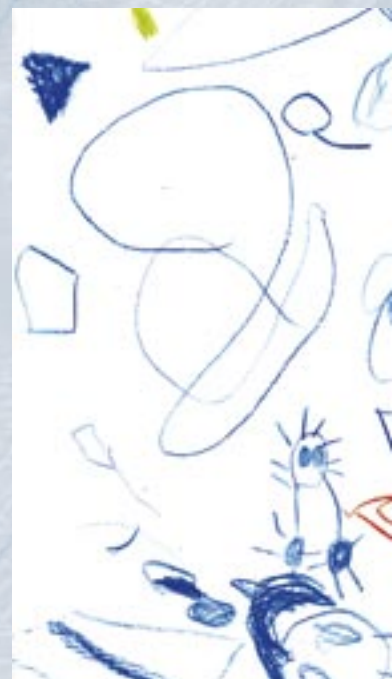
Vraagt u zich soms ook af wat uw bengels overdag uitrusten? Dat is dan wederzijds! En ook uw rakker weet het niet altijd even goed ...

Karen Vanden Auweele

Anaïs (6)

Mama werkt op de VDAB. De VDAB weet waar er nog werk is. Mama moet werk zoeken voor andere mensen. Ze moet heel veel kaffen en papieren invullen. Soms heeft ze elke dag veel klanten. Het is heel druk. Gisteren was ze heel laat! Mama heeft een drankautomaat. Als ze honger heeft, eet ze soep.

De mama van Anaïs is medewerker op de dienst externe contracten bij de VDAB in Antwerpen.

Marie (4)

Op mijn tekening staat mama boven in haar bureau en eraanast is een tv. Die staat wel niet op haar werk. Onderaan staat papa, maar die werkt hier niet. Mama vertelt soms dat ze een lange dag had en hoe haar collega's heten. Mama heeft leuke collega's. We gaan elke dag met de bus naar huis.

De mama van Marie is regiowerker bij het Team Erfgoedorganisaties van het agentschap Kunsten en Erfgoed in Brussel.

Jonas (5)

Mama werkt op de VDAB. Ze vindt het daar leuk. Ze werkt op de kopieermachine. Papa geeft hier een bloemetje uit de tuin aan mama.

De mama van Jonas is boekhoudkundig medewerker in het lokaal klantencentrum van de VDAB in Hasselt.

Dat komt van zo hard te werken"

Irem (5)

Papa heeft een mooi bureau. Ik weet niet wat hij doet.

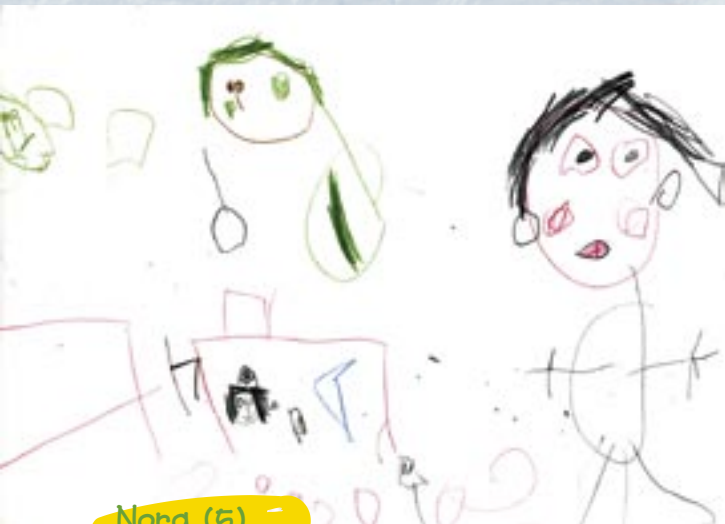
De papa van Irem is administratief medewerker bij de dienst Arbeidsbemiddeling van de VDAB in Brussel.

Huong (6)

Mama bekijkt speciale stenen. Op de tekening staat een speciale steen.

De mama van Huong is wetenschappelijk attaché bij het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed in Brussel.

Nora (5)

Ik heb mama getekend met rode wangetjes. Dat komt van zo hard te werken. Mama neemt haar boterhammetjes mee. Ik mag elke dag spelletjes spelen op de computer van mama en op haar stoel zitten. Die draait!

De mama van Nora is assistent Bibliotheek bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen in Brussel.

Elien (8)

Mama moet papieren in orde maken. Ze werkt ook op de computer. Ze vertelt elke dag hoe het geweest is. Meestal is het goed geweest. Ik mag soms alle papieren nemen die uit de kopieermachine komen. Dat bloemetje heb ik voor moederkesdag op school gemaakt.

De mama van Elien is technicus op de afdeling Milieuvergunningen Limburg van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie in Hasselt.

Beschermde lekkernij

Zeg niet zomaar Geraardsbergse mattentaart tegen elk rond gebakje uit bladerdeeg, opgevuld met mattenbrij en bedekt met een afgetopte donkerbruine bovenkorst. Sinds februari 2007 mogen immers alleen nog mattentaarten die gebakken zijn in de stad Geraardsbergen en de nabijgelegen gemeente

Lierde, zo genoemd worden. Ook het bakken zelf moet volgens een vastgelegd procédé en met de juiste ingrediënten gebeuren. Dat is het gevolg van de Europese oorsprongserkenning die de Geraardsbergse mattentaart als eerste Vlaams streekproduct in de wacht kon slepen. Mattentaarten kennen een rijke geschiedenis. Al in de 17de eeuw werd er in Geraardsbergen en omstreken gretig van gesmuld. En dat is zo'n vier eeuwen later nog steeds het geval.

Wij hebben

De Vlaamse ambtenaar draagt zelfopoffering hoog in het vaandel, schuift zijn eigen belang graag aan de kant ten dienste van de burger, gelooft in de gelijke behandeling van alle mensen en heeft een positieve houding ten opzichte van politiek en beleidsvoering. Dat blijkt uit een onderzoek dat het Leuvense Instituut voor de Overheid vorig jaar bij de Vlaamse ambtenaar heeft gevoerd. "Wat niet wil zeggen dat de Vlaamse ambtenaren plots allemaal halve heiligen zijn. De ambtenaar zal zijn eigen belang wel aan de kant schuiven ten voordele van het maatschappelijke belang, maar er zijn grenzen aan zijn opofferingsdrang", zegt onderzoeker Wouter Vandenabeele.

Filip De Maesschalck

een

In tijden waarin het woord 'ambtenaar' al eens in een opwelling van verkiezingskoorts in de mond wordt genomen, doet het deugd om te lezen dat de ambtenaar nog iemand is met een zeer specifieke werkhethiek. Naast loon, werkomstandigheden, relaties met collega's en leidinggevend, put de ambtenaar een belangrijk deel van zijn arbeidsmotivatie uit 'hogere waarden'. Dat blijkt toch uit de resultaten van het 'Public Service Motivation'-onderzoek dat het Leuvense Instituut voor de Overheid in het voorjaar van 2006 uitvoerde en waarvan de resultaten eind dit jaar bekend zullen zijn. Van de meer dan 10.000 Vlaamse ambtenaren die werden aangeschreven (zowel uit het vroegere ministerie als uit de vroegere VOI's), hebben iets meer dan 3500 personen anoniem meegewerkt (een respons van 34%). In ons eerste nummer van 13 hadden we het er al uitgebreid over. Toen werden tien dimensies gepresenteerd die collega-ambtenaren uit andere landen aanhaalden als reden voor hun beroepskeuze. Van die tien vallen er een aantal op in deze resultaten.

De Vlaamse ambtenaar: een verhaal apart

Zelfopoffering ('sacrifice') en democratische bestuurswaarden ('governance') scoren hoog bij onze Vlaamse collega's. Er lopen hier dus heel wat mensen van goede-wil rond. Blijkbaar zijn wij als Vlaamse ambtenaren uniek omdat we heilig geloven in die democratische bestuurswaarden (zie kader). We zijn overtuigd van een gelijke behandeling van elke burger en willen alle gemaakte kosten nauwlettend verantwoorden. Die typische bureaucratische waarde botst met het beeld van de sjoemelende ambtenaar dat vaak door de buitenwereld wordt opgehangen. In tegenstelling tot wat sommige berichten over corruptieschandalen binnen de (Vlaamse) overheid ons willen

roeping

doen geloven, blijken we net rotsvast te geloven in onze onkreukbaarheid. We stellen dat zelfs als motiverende factor voorop.

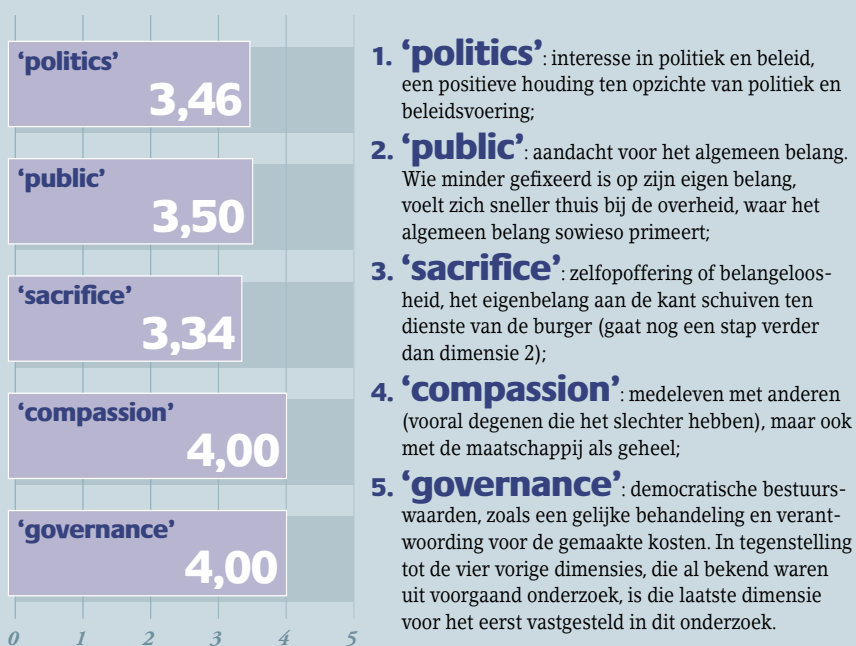
Als we de scores op de vijf dimensies combineren met het opleidingsniveau van de Vlaamse ambtenaar zie je dat hoe hoger het niveau, hoe hoger de gemiddelde score op 'interesse in politiek en beleid' en 'aandacht voor algemeen belang' is. Er is voor alle dimensies, uitgezonderd 'interesse in politiek en beleid', ook een klein effect van leeftijd (hoe ouder, hoe hoger de score). Daarnaast is er, zoals verwacht, ook een effect van het studiedomein waarin de ambtenaar zijn diploma heeft behaald. Het is niet verwonderlijk dat degenen die een sociale of humane richting gestudeerd hebben, op de meeste dimensies hoger scoren dan degenen die een economische of handelswetenschappelijke

studie hebben afgewerkt. Zachte waarden zijn dan ook meer verzoenbaar met werken voor de overheid.

Belang voor aanwerving

Wij als Vlaamse ambtenaren hebben dus een eigen identiteit. En dat heeft zo zijn gevolgen. Zo blijkt uit onderzoek dat personen met een hoge 'Public Service Motivation' minder snel geneigd zijn om van job te veranderen en vaker tevreden zijn over hun job. Ze zouden ook beter presteren binnen de overheid en er een meer ethische werkwijze op na houden. Daarnaast presteert een organisatie waarvan de personeelsleden een hoge 'Public Service Motivation' hebben, over het algemeen beter. Bij de aanwerving en selectie van nieuwe ambtenaren kan dus het best expliciet rekening gehouden worden met die factor.

Dáárom werken we hier:

De score geeft aan in hoeverre de respondenten de uitspraken ondersteunen die verwijzen naar 'Public Service Motivation'. 1 staat daarbij voor 'helemaal niet akkoord' en 5 voor 'helemaal akkoord'.

“Wij, een roeping?”

Chafika Chaaban (23)

is administratief medewerker bij de managementondersteunende diensten van het Departement Onderwijs en Vorming

“**Rechtvaardigheidsgevoel zit van nature in een mens.**”

“Ik heb nog in de privé gewerkt en dan kan ik alleen maar stellen dat het hier in veel opzichten aangenamer is. Als ik nu opsta, ga ik met een goed gevoel werken. Werken is de helft van je leven en als je dat in een aangename werksfeer kunt doen, dan ben je ook gelukkiger. In mijn job kan ik mensen helpen en dat doe ik met plezier. Je kunt dat een rechtvaardigheidsgevoel en zelfopoffering noemen, maar ik denk dat zoiets van nature in de mensen zit. Ik ben gewoon zo ingesteld en maak graag mensen blij. Het een roeping noemen vind ik dan weer overdreven, want ik heb dat van thuis uit meegekregen, dat zit in mijn bloed. Centen zijn belangrijk, maar een aangename werkomgeving is dat nog veel meer.”

Walter Josson (58)

geeft advies over gezondheid en milieu bij het agentschap Inspectie Welzijn en Volksgezondheid

“**Zelfopoffering ook vanwege de werkgever?**”

“Een roeping? Dat vind ik een beetje misplaatst. Wij werken voor een werkgever die toevallig een openbaar bestuur is. Als we onze boterham verdienen met een job die we graag doen, is dat mooi meegenomen. Enkel gaan werken voor hogere idealen als rechtvaardigheid en zelfopoffering lijkt me een vorm van komedie spelen. Begrijp me niet verkeerd: ik heb er geen problemen mee om buiten de werkuren en zelfs in het weekend ten dienste te staan van mijn werkgever, maar er zijn grenzen. Het gezinsleven primeert nog altijd op het werk. Je moet als ambtenaar altijd proberen zo correct mogelijk te handelen, op een constructieve manier. Maar je moet ook met beide voeten op de grond blijven staan. Ik ben dus vrij positief over mijn job, alleen jammer dat de promotiemogelijkheden en de waardering soms beperkt zijn. Als het rechtvaardigheidsbeginsel en zelfopoffering wederkerig zouden zijn, dus ook vanuit de werkgever, dan zou de situatie nog beter zijn. Maar laat ons vooral niet te filosofisch worden ...”

Bieke Helsen (28)

beheert de mediatheek van Toerisme Vlaanderen

“**Roeping associeer ik eerder met priesters.**”

“Ik werk nog steeds graag bij de overheid omdat ik vanuit mijn job de bevolking kan voorlichten. Ik haal eer uit mijn werk, want ik kan mensen echt helpen. Het is de ideale manier om de vooroordelen over ambtenaren uit de wereld te helpen. Dat zelfopoffering goed scoort in het onderzoek verwondert me niet, want dat bewijst dat een ambtenaar niet enkel voor het geld, maar ook voor andere redenen werkt. En werken vanuit een groot rechtvaardigheidsgevoel, dat zou toch de motivatie van iedereen moeten zijn. Het beeld van de plichtsbewuste ambtenaar zie ik als iets positiefs, we zijn tenslotte met het belastinggeld van de burger bezig. Dat je elke beslissing of uitgave wilt verantwoorden, kan omslachtig zijn en werkt vertragend, maar dat neem ik er graag bij. Van een roeping spreken vind ik wel overdreven. Voor een stuk klopt dat, maar ik associeer roeping eerder met priesters of een job in de verzorgingssector. Een gezonde dosis geloof in het nut van je werk, dat kan wel motiveren. Een loonsverhoging motiveert maar tijdelijk.”

Geert Van der Linden (49)

is erfgoedonderzoeker bij het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed

“**Idealisme is belangrijk, maar een maandloon ook.**”

“Ik heb gedurende dertien jaar gewerkt onder verschillende nepstatuten, tot ik in 1993 eindelijk statutair ben geworden. Ik was dus erg gemotiveerd om voor de overheid te werken! Een roeping zou ik het niet noemen, maar ik voel me wel vaak een missionaris die de burger moet overtuigen van zijn gelijk. Toen ik nog vergunningen toekende, moest ik geregeld zaken van algemeen belang tegen elkaar afwegen, bijvoorbeeld als er een autosnelweg aangelegd zou worden in een waardevol landschapelijk gebied. In dat geval vertrek je van een rechtvaardigheidsgevoel, maar moet je op basis van objectieve criteria een beslissing nemen. Die criteria zijn ook nodig voor je gemoedsrust. In mijn huidige job als onderzoeker ben ik blij dat ik mijn ervaring ten dienste kan stellen van erfgoedconsulenten, zodat zij gefundeerde beslissingen kunnen nemen. We zijn niet altijd even populair, maar proberen samen met de burger creatieve oplossingen te zoeken. En dat werkt ook motiverend. Een gezonde dosis idealisme is belangrijk, maar een maandloon en een onkostenvergoeding zijn dat ook. Werk moet tenslotte beloond worden. Maar het is niet omdat ik elk jaar een broek scheur tijdens het veldwerk, dat die onmiddellijk vergoed moet worden ...”

WETENSCHAPPER VERDUIDELIJKT

“Gezonde ambtelijke instelling”

Bij dit onderzoek naar de motivatie van de Vlaamse ambtenaar vond u een nieuwe dimensie - ‘governance’ - oftewel democratische bestuurswaarden. Zijn we nu witte raven in plaats van grijze muizen?

“Het is inderdaad zo dat die ‘governancedimensie’ voor het eerst in Vlaanderen wordt vastgesteld, maar dat wil niet zeggen dat ze ook niet elders bestaat. Het is een motivatie die vertrekt vanuit de redenering dat iedereen recht heeft op een goede dienstverlening van de overheid, ook al kost dat soms veel belastinggeld. Aan de basis ligt een zeker gelijkheidsbeginsel, een rechtvaardigheidsgevoel, gecombineerd met het feit dat de ambtenaar elke uitgave ook wil verantwoorden. En dat is niet zozeer een misplaatste boekhoudersmentaliteit, maar eerder een ‘gezonde ambtelijke instelling’ waarbij transparantie en algemeen belang primeren. In die zin zou je enigszins denigrerend kunnen spreken van een plichtsgetrouwe grijze muis, maar ik zou dat dus eerder als een positief aspect bekijken. Die loyaliteit ten opzichte van het democratische bestel wordt door de buitenwereld vaak gepercipieerd als ‘overdreven bureaucratisch’ terwijl het eigenlijk om een gezonde en duidelijke werkhethiek gaat. Het contrasteert ook duidelijk met het stigma van de ‘sjoemelende ambtenaar’.”

We zijn als ambtenaren dus ‘geroepen’?

“Zo extreem zou ik het niet durven te stellen, maar het is wel een feit dat een ambtenaar een andere set van motiverende waarden hanteert dan iemand uit de privé. Je moet nu ook niet gaan stellen dat een waarde als ‘zelfopoffering’ nu plots halve heiligen maakt van de ambtenaren. De

Wouter Vandenabeele

wetenschappelijk medewerker
Instituut voor de Overheid (KUL)

ambtenaar zal zijn eigen belang wel aan de kant schuiven ten voordele van het maatschappelijke belang, maar er zijn grenzen aan die opofferingsdrang.”

We zijn dus ook geen ‘naïeve idealisten’?

“Nee, zeker niet. Ik denk dat de moderne ambtenaar *zeer streetwise* is en weet wat er in de wereld te koop is. De waarden die in dit onderzoek aan bod komen, zijn trouwens maar een deel van de werkmotivatie. Als men morgen aan de lonen van de ambtenaren raakt, zullen er velen hun roeping verloochenen, daar moeten we niet naïef in zijn. Het is trouwens de combinatie van extrinsieke (loon, verlofstelsels, extralegale voordelen, ...) en intrinsieke (de dimensies) waarden die iemand motiveert om voor een bepaalde organisatie te werken. Maar de Vlaamse ambtenaar komt niet alleen voor het geld werken. In andere landen, zoals in de VS, ligt dat heel anders. Ambtenarschap is dus zeker niet genetisch bepaald, maar sommigen hebben meer voeling met de specifieke motiverende ‘ambtenarenwaarden’ dan anderen en die zullen dus meer geneigd zijn om voor de overheid te werken. Er zullen altijd mensen zijn die waarden als ‘zelfopoffering’ en ‘medeleven’ met de paplepel krijgen ingegoten en die eindigen niet noodzakelijk in het priesterseminarie. Maar misschien wel in de ambtenarij.”

Sonia Vandoren, leertrajectbegeleider

"Wij leiden op, wij zijn geen laatste reddi

"Was mijn gps maar al gemaakt", zucht Sonia Vandoren (51) meermaals. Als leertrajectbegeleider moet zij geregeld de baan op om jongeren die ze een opleiding heeft bezorgd, te volgen op de werkvloer. Maar zo moeilijk het soms is om de weg te vinden, zo gemakkelijk vindt ze haar leerlingen en hun werkgevers. Ze kent ze allemaal bij naam. "Met de werkgevers heb ik een goede band. Voor de leerlingen ben ik een vertrouwenspersoon", zegt ze. Haar hart klopt voor allebei.

Dirk Gryp

Profiel leertrajectbegeleider

Diploma: graduaat informatica · Niveau B

Loon: 1600 euro netto per maand + reiskosten

Werkuren: Voltijdse functie met onregelmatige werkdagen. In drukke periodes maakt ze overuren

"In een vorig leven zat ik altijd achter een bureau en tussen de cijfers. Achteraf gezien was dat niets voor mij." Tot vier jaar geleden werkte Sonia bij het toenmalige VIZO waar ze achtereenvolgens bij de provinciale dienst Hasselt, bij de boekhouding en op de informatica-afdeling ingezet werd. "In Hasselt kwamen geregeld leertrajectbegeleiders over de vloer. Hun werk leek me zo boeiend dat ik het ook wilde doen. Nadat ik geslaagd was voor de nodige examens, is mijn droom uitgekomen." Nu probeert ze die gedrevenheid over te brengen op haar leerlingen. Via het leertijdsysteem krijgen zij de kans om vanaf hun 15de grotendeels aan de schoolbanken te ontsnappen en in de praktijk een beroep aan te leren. "Ik ben er om hen te helpen de meest geschikte opleiding te kiezen. Ik stel een leerovereenkomst op en volg hen bij de uitvoering daarvan", vertelt ze enigszins trots. Op dit moment heeft ze 120 'beschermelingen'.

Om 8.20 uur parkeert ze haar auto aan de decentrale dienst Syntra AB in Leuven om er enkele getuigschriften op te halen.

08:20

Sonia bespreekt dringende zaken met leertijdmedewerker Paula, haar administratieve steunpilaar.

Leertijdmedewerker Paula, die de 120 werk-dossiers van Sonia administratief volgt, is al op post. Vroeger verzorgden leertrajectbegeleiders zelf hun administratie. "Door een recente herschikking hebben we nu meer tijd voor persoonlijk contact, en dat creëert een goede band met de werkgevers."

50.000 km per jaar

Nadat ze nog enkele dringende dossiers met Paula heeft besproken, vertrekt Sonia naar de Syntracampus in Haasrode, waar ze haar standplaats heeft en waar haar dos-

09:15

In haar agenda houdt Sonia bij hoeveel kilometer ze dagelijks aflegt. Vandaag zal ze er 229 doen. Per jaar rijdt ze ongeveer 50.000 km.

siers zitten. Ze wil er controleren of er iets dringends bij de post zit en of er belangrijke faxen binnengekomen zijn. We komen aan om 9.15 uur. Een halfuur later is Sonia al op weg naar de Syntracampus Kempen in Turnhout, een van de lesplaatsen waar ze geregeld langsgaat. "Ik probeer nauw contact te houden met de leertijdverantwoordelijke in de Syntralesplaatsen, ook die van Hasselt, Diest en Genk."

In haar agenda noteert ze zorgvuldig het begin- en einduur van haar werkdag en hoeveel kilometer ze aflegt. Vandaag zal ze er 229 doen. Per jaar rijdt ze ongeveer 50.000 km. Dat is niet evident voor iemand die altijd achter een bureau gezeten heeft.

We komen aan in de Syntracampus Kempen om 10.50 uur. Nadat Sonia de getuigschriften heeft afgegeven op het secretariaat, gaat ze naar haar bureau. Collega Jos heeft de tijd nog meegemaakt dat men op vrijwillige basis de 'leerjongens' begeleidde. "Ik deed het kosteloos en na de uren. Leertrajectbegeleider was immers geen volwaardig beroep goed twintig jaar geleden. Het is gegroeid vanuit het sociaal dienstbetoon binnen de sociale secretariaten en de middenstandsortganisaties."

10:50

We komen aan in de Syntracampus Kempen. Om al haar dossiers en haar laptop te vervoeren, gebruikt ze een trolley.

Geslaagd ondanks leerstoornis

Sonia gaat om 11.15 uur een kijkje nemen in de praktijkklassen. Ze maakt een praatje met enkele kassei- en klinkerleggers. Eén dag per week (anderhalve dag voor 15-jarigen) volgen de jongeren cursussen die sterk op de praktijk gericht zijn. De rest van de week leren ze de job op de werkvloer. Nadat ze afgestudeerd zijn, vindt 93% van hen na één jaar al vast werk.

"Ook jongeren met leerstoornissen, zoals dyslexie of ADHD, kunnen bij ons instappen en slagen. We hebben zelfs jongeren met een lichte vorm van autisme. In hun vroegere schoolloopbaan hebben ze vaak negatieve ervaringen opgedaan. Maar doordat ze in dit systeem niet meer elke dag naar school hoeven te gaan, kunnen ze doen waar ze goed in zijn. Ze beseffen dat ze wel degelijk iets waard zijn. Zo kan de negatieve spiraal doorbroken worden. Jammer genoeg is het niet altijd een succes. Voor sommige ouders is het een heel moeilijke beslissing om hun zoon of dochter naar de leertijd te

11:15

Tijdens de praktijkklassen polst Sonia naar de ervaringen van de leerlingen.

laten overstappen. Ze beschouwen ons als de laatste reddingsboei. Pas als de jongeren in geen enkele school meer welkom zijn, mogen ze de overstap maken. Maar wij willen een opleidingscentrum zijn en geen sociale opvangplaats. Als de jongeren er zelf geen energie in willen steken, is het een verloren zaak. Wij stellen het zo lang mogelijk uit om iemand uit de leertijd te zetten, maar soms heb je geen andere keuze. Anders nemen ze je niet meer au sérieux. Sommige ouders verwijten je dan wel dat je de toekomst van hun kind kapotmaakt."

Voeten op de grond

Om 11.30 uur ontvangt Sonia een leerling-kapster en haar toekomstige werkgever. Omdat de leerling minderjarig is, is ook haar moeder van de partij. Sonia overloopt de leerovereenkomst. Ze anticipeert op mogelijke problemen: "Jongeren mogen dit niet te licht opvatten. Ik probeer hen met beide voeten op de grond te houden. Ik weet uit ervaring dat verplaatsingen na verloop van tijd beginnen door te wegen. Bij de ondertekening van een contract breng ik ook altijd overuren ter sprake. Onze leerlingen mogen er geen maken. In het begin van hun leertijd zijn ze vaak zo enthousiast dat ze niet ge-

11:30

Sonia overloopt met een leerling-kapster, haar moeder en de toekomstige werkgever een leerovereenkomst.

Tijdens het eten bereidt Sonia haar atelierbezoeken van de namiddag goed voor.

noeg kunnen werken, maar dat blijft nooit duren.” Na een halfuurtje ondertekenen alle partijen de leerovereenkomst.

Tijdens het middageten neemt Sonia nog snel enkele dossiers door in de leertijd-applicatie. “Daarin vind je alle informatie over werkgevers en leerlingen die, nu of in het verleden, een leer- of stageovereenkomst gesloten hebben. Ook alle wijzigingen of gebeurtenissen worden hierin genoteerd. Na verloop van tijd krijg je zo een heel verhaal over je leerling. Dat is handig om de patroonsbezoeken goed voor te bereiden.”

Het is 13.05 uur als we vertrekken uit de Syntracampus Kempen. Omdat Sonia toch in Turnhout is, zal ze in de namiddag op de terugweg enkele patroonsbezoeken afleggen. Ze heeft de route nauwkeurig uitgestippeld. “Met een goede planning win ik veel tijd. Maar als er ergens problemen zijn met een leerling, moet ik mijn planning soms volledig herzien.”

Onze eerste halte is een kapperszaak in Mol (13.45 uur). De leerling heeft een stageovereenkomst en is al een tijd niet meer naar de les geweest. Na een telefoontje heeft Sonia vernomen dat de leerling het contract wil verbreken. Vervolgens rijden we naar Geel, waar we twee garagehouders, een elektricien en een motor- en bromfietshersteller bezoeken.

Pubers

Een van de garagehouders die een leerling opleidt, heeft zijn diploma zelf behaald via een leerovereenkomst. Hij wil zijn leerlingen dan ook een extra kans geven. Maar ook

zijn geduld heeft grenzen. Een leerling komt voortdurend te laat en is onwettig afwezig. “Ik heb begrip voor zijn situatie thuis, maar hij is niet gemotiveerd”, zegt de werkgever. Door bemiddeling van Sonia laat de werkgever zich nog eens overhalen. “Wij volgen onze leerlingen intensief. Een goede relatie met de baas is belangrijk. Als ze weten dat ze er niet alleen voor staan, hebben ze soms wat meer geduld met de leerlingen. Soms zijn onze leerlingen echte pubers. Ze komen te laat op hun werk, houden zich niet aan afspraken of zijn niet gemotiveerd. In het begin van hun leerovereenkomst moeten ze vooral werken aan het aanleren van arbeidsattitudes. Dat is voor sommigen moeilijk.”

Het bezoek aan een andere garagehouder om 14.50 uur, baart Sonia ook zorgen. De leerling heeft een moeilijke periode meegemaakt. Hoe zal hij het nu stellen? De werkgever ontvangt haar met een brede glimlach. “Alles is in orde nu. Hij heeft zich goed herpakt”, stelt hij Sonia meteen gerust. Een last valt van haar schouders. “Doe verder je best jongen”, moedigt ze de leerling aan, terwijl ze hem moederlijk een

Sonia luistert naar de vragen en problemen van de werkgevers.

schouderklopje geeft. “En als mijn auto kapot is, mag jij hem repareren”, lacht ze hem tot afscheid toe.

Gouden hart

Ons laatste bezoek brengt ons naar een garagehouder in Herselt (15.45 uur). De leerling die hij begeleidt, is door persoonlijke omstandigheden de voorbije twee jaar niet meer naar school geweest. “Hij heeft een zware leerachterstand, maar hij zal er wel komen”, maakt de werkgever zich sterk. Om zijn leerjongen te helpen bij het komende examen, heeft hij zijn vrije zondag opgeofferd. “Het is toch normaal dat je die jongens wat helpt.”

Sonia werkt dossiers bij in haar kantoor in Haasrode. Om 18 uur doet ze de boeken dicht.

Weer in de auto geeft Sonia nog enkele voorbeelden van werkgevers met een gouden hart. “Er is ook een werkgever die een jongen dagelijks afhaalt in een gesloten instelling. Ik heb zelfs al een werkgever gehad die voor zijn leerling maandelijks een kleine som spaarde zolang hij van de drugs afbleef, op tijd kwam en zijn best deed. Die stimulans heeft gewerkt en de leerling kreeg de som uitbetaald toen hij zijn getuigschrift behaalde. De jongen werkt momenteel nog altijd bij dezelfde baas, nu met een vast contract. Daar doen we het voor!”

Om 16.40 uur zijn we weer in Haasrode. Sonia zal nu haar dossiers nog wat bijwerken. “Ik wil ze zeker af hebben vandaag, want de gesprekken met leerlingen en patroons zitten nog vers in mijn geheugen.” Het zijn lange werkdagen. In drukke periodes werkt ze soms de klok rond, van 8 tot 20 uur. Ook in het weekend en als ze vakantie heeft, blijft Sonia bereikbaar. “In ons vak maak je lange dagen, maar ik kan mijn werk vrij organiseren. Dat neemt veel stress weg.”

Om 18 uur doet Sonia uiteindelijk de boeken dicht. Vandaag zal ze op tijd thuis zijn ...

Twée keer ziek zonder doktersbriefje

 Onze federale collega's mogen nog maar twee keer per jaar één dag ziek zijn zonder een doktersbriefje binnen te brengen. Met die maatregel wil de federale overheid de controle op het ziekteverzuim verstevigen. Uit recente controles bij zieke ambtenaren bleek evenwel dat het aantal ongewettigd afwezig nu al heel laag is. Wel opvallend: sinds de invoering van de strenge controles in oktober 2006 - met 147 artsen in plaats van twee het jaar voordien - is het aantal ziektemeldingen in de verschillende departementen met 8 tot 40% gedaald. Bij de Vlaamse administratie is er voorlopig geen beperking op het aantal eendagsziekten zonder doktersattest.

'Ik kyoto' op z'n Chinees

 China en milieubewustzijn, het blijft een moeilijke combinatie. Of toch niet? Ambtenaren in de Chinese stad Lanzhou worden vriendelijk verzocht om voortaan te voet naar het werk te gaan. Lanzhou geldt als een van de tien meest vervuilde steden ter wereld. Het gebruik van kolen voor energieopwekking, de uitstoot van de industrie en het toenemende autoverkeer, en de ligging in een vallei, waar de vervuilde lucht makkelijk blijft hangen, maken van Lanzhou niet echt het paradijs op aarde. Benieuwd of de wandelende Chinese ambtenaren de stad opnieuw leefbaar kunnen maken?

Corruptie weegt even zwaar als belastingen

 Alweer een portie omkopingsnieuws uit Rusland. Corruptie is er altijd al een plaag geweest, maar de voorbije jaren loopt het echt de spuigaten uit. Volgens voorzichtige schattingen zou er in 2005 zo'n 189 miljard euro aan steekpenningen aan de vingers van grijpgrage ambtenaren zijn blijven kleven. Dat is ongeveer het bedrag dat de fiscus in dezelfde periode heeft opgehaald. Het offensief van de regering tegen de corruptie levert dus nog niet meteen het gewenste resultaat op.

Twée keer 15.000 ambtenaren te veel

 Een slankere overheid met minder ambtenaren: de discussie woedt niet alleen bij ons, maar ook in de buurlanden. De nieuwe regering in Nederland heeft becijferd dat er 15.000 jobs weg kunnen bij de ministeries en de zelfstandige bestuursorganen, dat zijn organen zonder directe politieke controle. Alleen de belastingdienst en de uitkeringsinstanties zouden geen personeel kunnen missen. 15.000 banen: het gaat om ongeveer 9% van alle Nederlandse ambtenaren. Zo'n drastische besparing zal onvermijdelijk tot gedwongen ontslagen leiden. Pittig detail: door de reorganisatie moeten ook de nieuwe ministers de broeksriem aanhalen. Ze hebben niet allemaal een eigen ministerie gekregen, zoals gebruikelijk was. Twee van hen moesten aan de slag met de ambtenaren van collega-ministers.

 Zelfs in Frankrijk is ambte- naar zijn niet langer een job voor het leven. Ook daar zouden dit jaar 15.000 overheidsbanen moeten verdwijnen. Toen het nieuws in februari bekend raakte, trokken Franse ambtenaren massaal op straat om te betogen tegen de plannen van de regering.

3000 kunstwerken zoek

 Van de vrachtwagen of van de muur gevallen? Bij het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zitten ze met de handen in het haar. Ruim 2800 kunstwerken die uitgeleend werden aan andere ministeries en overheden zijn spoorloos verdwenen. Het gaat vooral om schilderijen, maar ook sculpturen, ledikanten, tafels en kasten zijn niet meer te vinden. Onder de vermiste voorwerpen is ook een schilderij van Karel Appel met een waarde van meer dan 50.000 euro. Het ministerie heeft twee jaar vruchteloos gezocht naar de verloren werken. Logische gevolgen van die grote verdwijntruc zijn een verscherping van de voorwaarden voor bruikleen en een strengere controle op de contracten.

Griekse ambtenaren krijgen lange, hete zomer

 Voor de Griekse ambtenaren is het uit met het mooie leven tijdens de zomermaanden. De minister van Binnenlandse Zaken heeft immers beslist dat van 1 juli tot 15 september twee derde van alle ambtenaren aan het werk moet blijven. Traditiegetrouw zocht de overgrote meerderheid van hen dan verkoeling op de eilanden. Niet alleen die nieuwe vakantieregeling maakt dat de Griekse zomers niet meer zijn wat ze waren. Het stroomverbruik in overheidsgebouwen moet ook drastisch naar omlaag, wat betekent dat de airconditioning tijdens de warmste maanden niet meer op maximum mag staan. Dat wordt dus puffen, zweten en een langere siësta voor onze Griekse collega's.

COLLEGA'S WINNEN MET VERNIEUWENDE IDEEËN

“Dankzij onze advieslijn geven moeders nu langer borstvoeding”

“Te veel moeders stoppen vroeg met borstvoeding. Geven wij wel altijd het juiste advies?”, vroeg Christel Geebelen, verpleegkundige bij Kind en Gezin zich af. Ze besloot zich bij te scholen tot borstvoedingsexpert. Een jaar lang studeerde ze dag en nacht. Sindsdien deelt ze haar nieuwe kennis met haar collega's, via een eenvoudige hulplijn die ze zelf opzette. “Dankzij onze tips geven Limburgse moeders nu langer borstvoeding”, zegt Christel trots. Voor haar initiatief ontving ze met het regioteam Dilsen-Stokkem onlangs de Spitsprijs 2007 voor innovatieve ideeën.

Dirk Gryp

“Er was niet meer nodig dan een gsm en internet om onze borstvoedingsadvieslijn te starten op 1 januari 2005. Wij zijn dan ook een buitenbeentje tussen de andere winnende projecten die vaak zeer technische oplossingen hebben uitgewerkt. Maar de eenvoud van onze aanpak is meteen ook onze sterkte”, meent initiatiefneemster Christel. “Regioverpleegkundigen van Kind en Gezin uit heel Limburg kunnen mij vier dagen per week bellen of mailen met hun vragen rond borstvoeding. Als lactatiekundige probeer ik hen wetenschappelijk verantwoorde informatie te geven waarmee zij verder aan de slag kunnen. Zo begeleiden we de moeders nu beter, waardoor ze langer borstvoeding kunnen geven.”

Dag en nacht studeren

Jarenlang had Christel immers gezien hoe veel moeders voortijdig moesten stoppen met borstvoeding. “Ik heb het zelf ook meegemaakt. Daardoor begon ik te twijfelen. Gaven we bij Kind en Gezin wel altijd het juiste advies?”

Ze bleef niet bij de pakken zitten en nam in 2003 zelf het initiatief om een postgraduaat Lactatiekunde in Hasselt te volgen. Omdat

Christel inspeelde op de doelstelling van Kind en Gezin om moeders nog beter te begeleiden, kreeg ze de volledige steun van haar teamverantwoordelijke. Ze werd gedeeltelijk vrijgesteld van dienst. Toch moest Christel zelf ook heel wat offers brengen. “Het is een ontzettend zwaar jaar geweest. Ik volgde overdag een jaar lang 150 uren les, deed 150 uren stage en al mijn vrije tijd ging op aan studeren en mijn eindwerk. Op het einde moest ik ook 's nachts doorwerken. Maar ik was zo gemotiveerd, ik had zo veel energie.” Die opleiding was voor Christel immers een echte openbaring. “Ik kreeg zo veel nieuwe inzichten. Wanneer bijvoorbeeld een moeder vroeger zei dat ze te weinig moedermelk had, adviseerden we al snel om kunstvoeding bij te geven. Nu weten we dat bijvoeding de melkproductie nog meer vermindert. De moeder moet gewoon haar baby vaker aanleggen en ze moet meer rust nemen om de melkproductie te verhogen.”

Uiteindelijk werd Christel een van de eerste lactatiekundigen in Vlaanderen. Haar verworven kennis wilde ze doorgeven aan haar collega's, in de eerste plaats aan de regioverpleegkundigen. De borstvoedingsadvieslijn

“

Wij waren al zo beloond door onze leidinggevenden en de dankbare moeders. Maar ook deze prijs is een grote erkenning.”

was geboren. Ze kreeg de volledige vrijheid om dat initiatief uit te werken.

“Mijn collega's gunden mij dat. Ze geloofden erin, anders had ik dat initiatief nooit durven te nemen. Zij waren net zo enthousiast en gedreven als ik. Ook al kregen zij het ontzettend druk, want zij moesten mijn dagelijkse taken gedeeltelijk overnemen. Ik ben hen heel dankbaar. Samen hebben we grenzen verlegd”, zegt Christel.

Liever geen staffunctie

Christel is zeker niet van plan om op haar lauweren te rusten. “Ik school me continu bij. Ik houd ook wetenschappelijke studies over het onderwerp in de gaten. Ik wil steeds actuele en gefundeerde kennis blijven doorgeven.”

Christel kon een staffunctie opnemen binnen Kind en Gezin op basis van de ervaringen en expertise met dit project. “Maar

ik wilde de voeling met de praktijk niet verliezen”, klinkt het. Daarom blijft ze ook deeltijds werken als regioverpleegkundige. “Ik steek nog heel wat tijd in huisbezoeken en consultaties. Zo kan ik ook als lactatiekundige een probleem juist beoordelen en mijn collega’s op het veld goed adviseren.”

Succes krijgt navolging

De borstvoedingsadvieslijn bestaat nu twee jaar. Uit een enquête van 2005 blijkt dat ongeveer de helft van de regioteamleden in Limburg er gebruik van maakt. “Al ligt dat cijfer wellicht nu veel hoger”, beweert Christel. “Een nieuwe bevraging zou daarover uitsluitsel moeten brengen.” Bijna alle regioteamleden vinden dat ze dankzij de advieslijn hun kennis verruimd hebben. En bijna driekwart geeft nu advies dat wetenschappelijk meer onderbouwd is.

Het succes van het regioteam Dilsen-Stok-

kem krijgt navolging, want er bestaan plannen om de borstvoedingsadvieslijn uit te bouwen in alle provinciale afdelingen van Kind en Gezin. Sinds kort is er ook al een in Vlaams-Brabant. Ondertussen is er in elke Vlaamse provincie alvast een lactatiekundige.

“Wij waren al zo beloofd door onze teamverantwoordelijke en het provinciaal afdelingshoofd die in ons geloofden en door al die dankbare moeders die borstvoeding geven en die we nu beter kunnen helpen. Maar ook de prijs van de Vlaamse overheid is een grote erkenning voor ons werk”, zegt Christel trots. Een gedeelte van de 2500 euro die de afdeling Dilsen-Stokkem met de Spitsprijs 2007 gewonnen heeft, zal worden geïnvesteerd in opleiding rond borstvoeding. “De rest gaan we besteden aan een leuke teamactiviteit. Dat hebben we wel verdiend!”, lacht ze.

spits
2007 獎

Wie won nog?

De Spitsprijs 2007, die creatieve ideeën en inventieve projecten binnen de Vlaamse overheid bekroont, had met een drie winnaars.

Behalve de hulplijn voor borstvoedingsadvies van het regioteam Dilsen-Stokkem van Kind en Gezin, viel ook het Agentschap voor Onderwijsdiensten voor de automatische gegevensuitwisseling tussen het Departement Onderwijs en Vorming en de kinderbijslagdiensten in de prijzen. Het project gaat uit van het ‘vraag-niet-wat-je-al-weet-principe’. Dat bespaart scholieren, studenten, ouders, scholen en universiteiten heel wat tijd. Ook de betrokken administraties kunnen efficiënter werken dankzij de elektronische gegevensverwerking.

Derde gelauwerde was de Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap voor Landbouw en Visserij voor het elektronische loket voor landbouwers en de eenmalige perceelsregistratie. Landbouwers moesten tot vandaag jaarlijks twee perceelsaangiften doen, maar voortaan is één jaarlijkse registratie voldoende. Bovendien kunnen landbouwers door een slim elektronisch aanvraagstelsel kwalitatief betere dossiers voor steunaanvragen indienen. De laureaten werden gekozen uit 37 innovatieve projecten.

De Spitsprijs werd in februari uitgereikt op het allereerste Innovatiefestival. Daar konden alle vernieuwers binnen de Vlaamse overheid hun creatieve ideeën delen met de collega’s van andere diensten.

Behalve een trofee kregen de winnaars een cheque van 2500 euro om een groepsactiviteit te sponsoren.

Het bureau van ...

Patricia Grobben (40) is beleidsmedewerker Klimaat bij de dienst Lucht en Klimaat binnen het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

“Door u is de natuur gered.” Het is een van de vele dankwoordjes die de klasgenootjes van haar zoon uit het 5de jaar van de gemeentelijke basisschool uit Linkebeek op collages hebben neergeschreven. De collages hangen vlak naast het bureau van Patricia. Met de tekeningen bedankten de kinderen haar voor de voordrachten die ze heeft gegeven over de klimaatverandering en voor de e-mails die Patricia hen heeft gestuurd toen ze deelnam aan de internationale klimaatconferenties in Montreal (2005) en Nairobi (2006).

In 2005 stapte Patricia naar de leerkracht van haar zoon met het voorstel om in de klas te komen spreken over de klimaatproblemen. “Ik heb speciaal voor hen een voordracht gemaakt, met veel voorbeelden, tips en verwijzingen naar dingen die ze al wisten uit andere lessen. Het STOP-principe kunnen kinderen bijvoorbeeld makkelijk onthouden: als je ergens naartoe wilt, is de beste manier stappen, als dat niet kan *trap*-pen (op de fiets), dan *open*baar vervoer en als laatste kiezen we voor *privé*vervoer.”

Patricia gaat als vertegenwoordiger voor Vlaanderen naar de jaarlijkse klimaatconferentie van de Verenigde Naties. “Tijdens de conferentie in Canada heb ik de klas geregeld e-mails gestuurd met uitleg en leuke nieuwtjes: over de Eskimo's die de vergadering kwamen toespreken, over de vele ngo's (niet-gouvernementele organisaties) die er verkleed als ijsbeer of pinguïn actie voerden,

of over de verkiezing van het Fossiel van de Dag, een ludieke prijs voor de delegatie die die dag het slechtst heeft meegewerkt in de onderhandelingen. Zulke berichten maken de abstracte en grote conferentie tastbaar voor een tienjarige.”

Patricia blijft iedere klimaatconferentie verslaan voor de klas: “Ik merk dat ze ieder jaar beter op de hoogte zijn. Niet verwonderlijk, want het klimaat is nu een brandend actueel onderwerp. Ik vind het belangrijk om hen juiste informatie te geven, want vaak hoor je nog foute dingen over de opwarming van de aarde. Onze kinderen zijn de consumenten van morgen. Hun gedrag kun je nog bijsturen, bij volwassenen is het veel moeilijker om iets te veranderen.” Of zoals een leerling het formuleert: “U hebt ons de ogen geopend voor de aarde”.

Op www.vlaanderen.be/lucht kunt u meer lezen over het werk van Patricia en haar collega's.

Prijkt er op uw bureau een schattige foto, een bizar kunstwerk of een ander mooi aandenken? Een antieke affiche, een gouden beker of een mooie plant? Wat maakt uw bureau uniek? Laat het ons weten via dertien@vlaanderen.be!

10 tips om werk en privé beter te combineren

Op het werk

1 Er zijn vele mogelijkheden om wat minder te werken: loopbaanonderbreking, tijdskrediet, onbetaalde vakantie ... Vraag ernaar bij uw personeelsdienst!

2 Als u minder gaat werken, spreek dan met uw baas af dat u ook minder taken krijgt. Het heeft geen zin om evenveel werk te blijven doen in minder uren.

3 Volg een opleiding timemanagement om uw werk sneller en efficiënter rond te krijgen.

4 Vraag aan uw chef of u misschien enkele dagen kunt telewerken, thuis of in een satellietkantoor.

Gezin

5 Zijn de taken thuis eerlijk verdeeld tussen u en uw partner? En doen de kinderen ook mee?

6 Schuif uw persoonlijke administratie of vervelende privételefoontjes niet steeds voor u uit. Hoe sneller u ervanaf bent, hoe minder u erover hoeft te piekeren.

7 Bespaar tijd door huishoudelijke taken uit te besteden: strijken, poetsen, karweitjes ... U kunt daarvoor dienstencheques gebruiken: zo'n cheque kost 6,70 euro en is fiscaal aftrekbaar. Meer info: www.dienstencheques.be.

8 Doe uw inkopen via het internet en laat alles aan huis leveren. Gemiddeld kost dat 5 euro. Enkele supermarkketens doen het al, maar ook buurtwinkels willen wel eens aan huis leveren.

Vrije tijd

9 Zorg dat u zich ook tijdens de week kunt ontspannen. Ga zeker één avond per week sporten, plan een avondje uit met een vriend of vriendin of neem een oude hobby weer op.

10 Ga geregeld een dagje weg, en probeer er enkele keren per jaar een weekendje of een midweek tussenuit te knippen.

Vraag het gratis magazine Teamtime, over de combinatie van werk en privé, aan via www.mv-united.be.

Mag uw baas uw vakantie weigeren?

Petra Goovaerts

U hebt een verre reis geboekt en wilt graag voor vier weken de deur van uw bureau achter u dichttrekken? Maar kunt u zelf bepalen wanneer en hoelang u gemist kunt worden op het werk? Of kan uw chef uw vakantie weigeren?

“Uw baas kan uiteraard weigeren uw vakantieaanvraag goed te keuren als het druk is of als uw afwezigheid het goed functioneren van de dienst in het gedrang brengt”, aldus Frieda Van Roost van de dienst Personeelsregulering. Het principe is eenvoudig: vakantie is een recht, maar het is wel uw baas die het laatste woord heeft. Liefhebbers van vakantielectuur vinden in het Vlaams Personeelsstatuut van 13 januari 2006, het zogenaamde raamstatuut, alvast enkele regels. Iedereen die werkt onder dat statuut - en dat zijn de meeste lezers van 13 - heeft jaarlijks recht op 35 werkdagen vakantie. Lekt uw dak en staat u met emmer en dwiel te wachten op de dakwerker? Weet dan dat u per jaar vier dagen vakantie altijd kunt opnemen, ook als het slecht uitkomt voor uw collega's of baas. Verder kunt u maximaal elf werkdagen opsparen voor het volgende jaar of voor later. En u hebt altijd het recht om gedurende twee ononderbroken werkweken vakantie te nemen.

Gezond verstand

De vakantiemaanden juli en augustus zijn traditioneel dé topmaanden voor vakantie. Sommige administratieve diensten stimuleren hun medewerkers zelfs om dan vakantie te nemen, zodat er genoeg personeel is tijdens de drukke periodes. Maar hoe verloopt de vakantieplanning in diensten waar er de klok rond gewerkt wordt? “Als opvoeders van veertig probleemjongeren werken wij in een dienst die dag en nacht draait en we spreken in team af wie wanneer vakantie neemt. Dat verloopt eigenlijk altijd vlot”, vertelt pedagogisch directeur Jozef Jansen van de gemeenschapsinstelling De Hutten in Mol.

Strikt geregeld

Bij sommige entiteiten rekent men niet alleen op de goede wil om de vakantieplannen op elkaar af te stemmen. Soms is een strikte regeling nodig om een onafgebroken dienstverlening te kunnen garanderen. Dat is zo voor de chauffeurs van De Lijn en voor de bemanning van de schepen van DAB Vloot. “Omwille van de veiligheid varen we nooit met een halve bemanning. Als de kok of een werktuigkundige niet aan boord is, kan het schip aan wal blijven”, aldus Dirk Mechelaere van DAB Vloot. Voor de loodsen van DAB Loodswezen gelden strikte regels. “Het maximale aantal loodsen

TAALTIP

Is het:
Negen op de tien
Belgen heeft een gsm?
of
Negen op de tien
Belgen hebben een gsm?
Correct is:
Negen op de tien
Belgen hebben een gsm.

Bij één op de (zoveel) of één van de (zoveel) als onderwerp hoort een enkelvoudige persoonsvorm. Maar als het eerste (geheel) getal twee of meer is, staat de persoonsvorm in het meervoud. Enkele voorbeelden: *Een op de vijf Libelle-lezeressen gaat vreemd. Twee op de drie huwelijken eindigen in een echtscheiding. Slechts 16 van de 731 deelnemers zijn geslaagd.*

Je zegt dus: *negen op de tien Belgen hebben*, zoals je ook zegt: *negen Belgen hebben*. Dat sommige taalgebruikers de neiging hebben om een enkelvoudige persoonsvorm te gebruiken, is niet zo gek als je weet dat de parafrasen met een breukgetal of een percentage wel een enkelvoudige persoonsvorm kunnen hebben: *Negen tiende van de Belgen heeft een gsm. Negentig procent van de Belgen heeft (of: hebben) een gsm.*

Abonneer u op het e-mailmagazine Taalink van de Taaltelefoon via www.taaltelefoon.be. U krijgt dan elke week het antwoord op een taalvraag in uw mailbox. U kunt met al uw taalvragen terecht bij de Taaltelefoon op het nummer 078 15 20 25.

dat in piekmomenten vakantie mag nemen, werd grondig overlegd met de vakbonden”, verduidelijkt Willem Van Poucke van DAB Loodswezen. “We werken met strikte regels om te bepalen wie recht heeft op vakantie. Wie de afgelopen drie jaar bijvoorbeeld met Kerstmis heeft gewerkt, krijgt het volgende jaar als eerste vakantie.” Staat uw koffer al klaar?

personeel.vlaanderen.be/statuten/personeelsstatuten.htm

Waar eet ...

Gerard Buteneers, algemeen directeur van de Limburgse Reconversie maatschappij nv

- **Waar eet u op een doordeweekse werkdag?** Thuis.
- **Wat is uw favoriete broodje?** Een broodje filet americain, goed gekruid.
- **Met welk gerecht/restaurant verrast u buitenlandse gasten het liefst?** Buitenlandse gasten vragen meestal niet naar specifieke gerechten, ze laten zich graag verrassen door de grote variatie in onze Belgische keuken. Vaak zijn ze ook verwonderd over het feit dat eten zo'n belangrijk onderdeel is van onze cultuur. Ik neem hen vaak mee naar Double Dragons in Genk.
- **Waar gaat u uit eten met uw gezin?** Als we voor de Belgisch-Franse keuken kiezen, gaan we naar Het Klaverblad in Hasselt. Mijn vrouw en kinderen zijn ook gek op de Chinese of de Japanse keuken.
- **Waar eet u als u iets te vieren hebt?** Thuis samen met de familie.
- **Waar eet u als u uw medewerkers of vrienden wilt trakteren?** Als ik vrienden

trakteer, doe ik dat het liefst thuis. Mijn vrouw is immers een uitstekende kok. Met mijn medewerkers ga ik nooit naar een vast restaurant. We hebben keuze te over aan goede restaurants in Limburg. Ik denk bijvoorbeeld aan Koetshuis in Bokrijk, De Barrier in Houthalen, Jürgen Eetboetiek, JER (Just Eat Right), visrestaurant Kiewit en N° Dieci in Hasselt ... Te veel om op te noemen!

- **Wat is uw favoriete gerecht?** Een goede steak met friet en sla is altijd lekker.

- **Als u zelf aan het fornuis staat, wat maakt u dan klaar?** Konijn à la maison!
- **Hebt u een goede (betaalbare) wijntip?** Ik hou erg van Italiaanse wijn, vooral die uit de streek van Montepulciano.
- **Welk adresje in uw eigen provincie zou u iedereen aanraden?** Het Klaverblad in Hasselt: voor zijn uitstekende, pure keuken, de sympathieke uitbaters, het gezellige interieur en de eerlijke prijzen.

- **De Barrier** · Grote Baan 9, 3530 Houthalen-Helchteren, tel. 011 52 55 25, www.debarrier.be
- **Double Dragons** · Hasseltweg 214, 3600 Genk, tel. 089 35 96 90
- **Het Klaverblad** · Lombardstraat 34, 3500 Hasselt, tel. 011 22 24 04
- **JER** · Persoonstraat 16, 3500 Hasselt, tel. 011 26 26 47, www.jer.be
- **Jürgen Eetboetiek** · Diesterstraat 18, 3500 Hasselt, tel. 011 21 03 70, www.jurgeneetboetiek.be
- **Kiewit** · Kempische Steenweg 520, 3500 Hasselt, tel. 011 21 17 17, www.kiewit.be
- **Koetshuis** · Domein Bokrijk, 3600 Genk, tel. 011 26 54 07, www.koetshuisbokrijk.be
- **N° Dieci** · Zuivelmarkt 10, 3500 Hasselt · tel. 011 22 03 00, www.numerodieci.be

Zo kookt ...

Kristof Mooren werkt op het Departement Financiën en Begroting. Hij is belast met de controle en de betaling van de Vlaamse overheidsschuld en van de waarborgdossiers sociale huisvesting.

“Mijn interesse voor koken komt kort en goed hierop neer: koken is een hobby, eten een passie! Ik laat mijn collega's geregeld meeproeven van mijn recepten, niet zonder succes trouwens. Deze Emdentaart is zonder twijfel mijn favoriete taart.”

Emdentaart

Zo gaat u te werk:

Voor het deeg: klop de eieren los (met een mixer kost u dat 1 minuut) en voeg er het hete water aan toe. Klop de suiker en de vanillesuiker erdoor (ongeveer 3 minuten met de mixer). Meng de bloem, de maïzena en het bakpoeder onder het mengsel en verdeel het deeg in twee gelijke delen. Voeg aan een van die delen het cacao-poeder toe en meng goed. Verdeel de twee degen gelijkmatig over twee springvormen met een diameter van 28 cm en bak ze in een voorverwarmde oven gedurende 15 minuten op 180 graden. Laat ze daarna afkoelen.

Voor de crème: klop de slagroom samen met de versterker op met de mixer. Neem een derde van het mengsel apart, roer er de bessen en het citroensap onder en verdeel het over de donkere bodem. Hierop drukt u de lichte bodem zachtjes aan zodat de slagroom ertussen zich mooi verdeelt. Neem daarna de rest van de slagroom, roer er de gesmolten chocolade onder en kleur eventueel bij met cacao-poeder. Verdeel het mengsel over de bovenkant en de zijanten van de taart. Laat de taart enkele uren rusten in de koelkast. Smakelijk!

Voor het deeg hebt u nodig:

- 2 eieren
- 3 eetlepels heet water
- 100 gram suiker
- 1 zakje vanillesuiker
- 75 gram bloem
- 50 gram maïzena
- 1 theelepel bakpoeder
- 20 gram cacao-poeder

Voor de crème hebt u nodig:

- 7,5 dl slagroom
- 3 zakjes slagroomversterker
- 3 eetlepels bessen
- (frambozen zijn ook lekker)
- 2 eetlepels citroensap
- 100 gram bittere chocolade

Hebt u zelf een superlekker recept waarvan u uw collega's wilt laten meegenieten? Bezorg het dan aan de redactie, samen met een foto van uzelf achter het fornuis! Vertel ons waar u het recept vandaan hebt, waarom u het zo lekker vindt en wanneer u het zeker klaarmaakt.

Wilt u een collega uitzwaaien? Gaat een van uw collega's voor u tot het uiterste?

Of wilt u iemand om een andere reden bedanken voor zijn uitstekende collegialiteit?

Dan is dit uw kans. Laat uw collega weten waarom hij zoveel voor u betekent! Dat doen alvast de volgende collega's:

Els Van Camp, Gerda Baudoncq, Petra Van Opstal, Hilde As, Nicole Aarts, Cynthia Croux, Nathalie Deburggrave, Veerle Labeeuw, Sofie Feytons en Robert Van Binnebeek van de dienst Communicatie van OVAM in Mechelen

geven een bloemetje aan hun collega

Joris Delafortrie

"Op 1 mei 2007 gaat 'onze' Joris met pensioen. We zullen hem missen, niet alleen door de vakkennis die hij meeneemt, maar ook om zijn rustige persoonlijkheid. Joris was verantwoordelijk voor de drukwerkbegeleiding. Sinds hij zijn carrière meer dan veertig jaar geleden begon, is er op dat vlak heel wat veranderd. Denk maar aan de komst van de computer en van het digitaal drukken. Als nestor van de dienst heeft hij bovendien heel wat jongere collega's met hun eigen (soms zotte) ideeën zien komen en gaan. Toch bleef hij constructief en collegiaal. Je kon altijd op hem rekenen. Hij kende zijn vak en dankzij zijn relativeringsvermogen en kalmte was hij het rustpunt van de dienst. Als je weet dat die verder uit een tiental superdynamische, assertieve vrouwen en nog één man bestaat, kun je je wel voorstellen dat Joris heel wat heeft moeten doorstaan met ons! Joris, we wensen je een deugddoend pensioen!"

Martine De Borger

is medewerker van de Afdeling Algemene Zaken, Personeel en Financiën bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) in Mechelen en zet

Ilse Verhasselt

in de bloemetjes

Ilse Verhasselt is een bijzonder gedreven medewerkster van het economaat van de Afdeling Algemene Zaken, Personeel en Financiën in Aalst, en dat mag wel eens benadrukt worden, vindt Martine. Martine belt Ilse geregeld op. "Ilse is met duizend dingen tegelijk bezig en toch geeft ze je nooit het gevoel dat je ongelegen belt. Integendeel, ze luistert altijd rustig, zoekt met plezier allerlei informatie op en maakt nog tijd voor een grapje ook. Ik hang altijd goedgehumeurd op!"

NIEUW

Stuur een mooi boeket naar uw collega!

Wilt u een collega in de bloemetjes zetten? Stuur dan uw nominatie met een paar woordjes uitleg en een leuke foto van uw collega naar dertien@vlaanderen.be. Ook als u nog geen foto hebt, mag u ons de tip al doorspelen.

Wij zorgen ervoor dat uw collega ook letterlijk in de bloemetjes wordt gezet met een mooie ruiker!

Pik ook in mei en juni eens een portie cultuur mee. In dit overzicht vindt u alvast een selectie van al het moois dat wordt georganiseerd of ondersteund door de Vlaamse overheid. En met wat geluk kost het u geen cent, dankzij onze gratis toegangskarten!

DOORLOPEND

Expo: 'Epos II' - Project van beeldende kunstenaars en schrijvers uit Vlaanderen en Zuid-Afrika in het Frans Masereel Centrum, Kasterlee tot 14/5 *** **'Goed gedaan, slecht gedaan, niet gedaan'** door Agnès Thurnauer in het S.M.A.K., Gent tot en met 20/5 *** **'Kijk op Europa'**, Europa en de Duitse schilderkunst in de 19de eeuw in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel tot en met 20/5 *** **'Vlaamse primitieven, de mooiste tweeluiken'** in KMSKA, Antwerpen tot en met 27/5 *** **'Brussels Biennial'** in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel van 20/6 tot en met 9/9 *** **'ILAH'**, 50 tekeningen van Inge Heremans in deBuren, Brussel van 17/5 tot en met 13/7 *** **'6+**, Antwerpse mode in het Vlaams Parlement' in De Loketten van het Vlaams Parlement, Brussel tot en met 23/6 *** **'Visit(e) - Hedendaagse kunst in Duitsland'** in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel tot en met 14/7 *** **'Het interessante volk - Van Max Elskamp tot Museum aan de Stroom: 100 jaar dagelijks leven verzameld'** in Volkskundemuseum, Antwerpen tot en met 19/8 *** **'In de ban van de decibel'** - expo over stilte, geluid en lawaai in De Helix, Grimminge tot 31/8 *** **'Met zonnige groeten'** in De Vroente, Kalmt-hout tot en met 4/11 *** **'Realisme van Brouwer tot De Braekeleer'** in KMSKA, Antwerpen tot 31/12

'Visit(e) - Hedendaagse kunst in Duitsland' (in Paleis voor Schone Kunsten tot en met 14/7)
© Gerhard Richter, Secretaresse, 1964

MEI

Dans: Cie Isabella Soupert in KVS, Brussel vanaf 16/5, 20.30 u. *** **'Three Atmospheric Studies'** door William Forsythe / The Forsythe Company in deSingel, Antwerpen vanaf 30/5, 20 u. **Evenement: 'Kunstbende'** - finale in Vooruit, Gent op 12/5, 14 u. *** **'KunstenFESTIVALdesArts'** op diverse locaties, Brussel van 4 tot en met 26/5 **Klassieke muziek/opera/ballet: 'Don Giovanni'** door de Vlaamse Opera in de Vlaamse Opera, Gent vanaf 4/5, 19.30 u. *** **'Herkenrode Festival'**, symfonisch muziekfeest door deFilharmonie i.s.m. lokale partners in de Abdij van Herkenrode, Hasselt op 4 en 5/5 *** **Anima Eterna** o.l.v. Jos Van Immerseel in Flagey, Brussel op 7/5, 20.15 u. (info via Paleis voor Schone Kunsten) en in het Concertgebouw, Brugge op 6/5, 17 u. *** **Hanno Müller-Brachmann** (bariton) en **Graham Johnson** (piano) in deSingel, Antwerpen op 11/5, 20 u. *** **'Mendelssohn Die Hebriden, Beethovens vierde pianoconcerto en Raffe achtste symfonie'** door deFilharmonie o.l.v. Philippe Van Herreweghe met solist Lars Vogt (piano) in de Koningin Elisabethzaal, Antwerpen op 11/5 om 20 u. en in De Bijloke, Gent op 12/5, 20 u. *** **'La Pellegrina'** door Capriccio Stravagante & Collegium Vocale in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 15/5, 20 u. (info via Kaaitheater) *** **'Sleeping Beauty'** door het Koninklijk

Ballet van Vlaanderen en het Symfonisch Orkest van de Vlaamse Opera in de Vlaamse Opera, Gent vanaf 16/5, 19.30 u. en in de Stadsschouwburg, Antwerpen vanaf 27/6, 19.30 u. *** **Rotterdams Philharmonisch Orkest** o.l.v. Gustavo Dudamel in deSingel, Antwerpen op 19/5, 20 u. *** **'Rossini Il signor Bruschino en Mendelssohns Vioolconcerto'** door deFilharmonie o.l.v. Rudolf Werthen met soliste Jolente De Mayer (viool) in De Roma, Borgerhout op 20/5, 20 u. *** **'Mozarts Sinfonia concertante en Mendelssohns Italiaanse symfonie'** door deFilharmonie o.l.v. Ivo Venkov met solisten Sarah Oates (viool) en Ayako Ochi (altviool) in Koningin Elisabethzaal, Antwerpen op 26/5, 15 u. *** **'Britten's Tweede strijkkwartet en Schuberts Strijkkwintet in C.'** door deFilharmonie in Kasteel d'Ursel, Hingene op 28/5, 11 u. **Muziek: Alien Bitesize** o.a. in De Spiegel, Sint-Niklaas op 3/5, 21 u. en in Vooruit, Gent op 16/5, 20 u. (info via JazzLab Series) *** **Vive La Fête** in AB, Brussel op 5/5, 20 u. *** **Gabriel Rios** in AB, Brussel op 9 en 10/5, 20 u. *** **Anouar Brahem** in Vooruit, Gent op 10/5, 20 u. *** **The Shangai Teahouse Ensemble** in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 10/5, 20 u. *** **Frank Boeijen** in Vooruit, Gent op 20/5, 20 u. **Theater: 'Intra-Muros'** door Muziektheater Transparant, BLINDMAN, Toneelgroep Amsterdam en Concertgebouw Brugge in Bourla, Antwerpen op 2 en 3/5, 20 u.

81
keer gratis
cultuur!

5x2 kaartjes voor The Scene in de AB

Niet alleen The Police, Van Halen, Crowded House en Rage Against The Machine kondigden onlangs een reünie aan. Dichter bij huis hebben Thé Lau en zijn kompanen van The Scene elkaar opnieuw gevonden voor enkele reünieconcerten. Half mei komt een nieuwe cd van The Scene uit, en op vrijdag 15 juni om 20 uur sluiten ze het concertseizoen van de AB in Brussel af onder het motto "Nog eens samen gas geven: The Scene!". Verwacht u aan klassiekers als 'Blauw', 'Open', 'Rigoureux', 'Zuster', 'Samen' en 'Iedereen is van de wereld' in een nieuw kleedje, nummers uit de nieuwe cd en wellicht nog veel meer.

Doe uzelf een plezier en mail uiterlijk op maandag 28 mei met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp 'The Scene' naar dertien@vlaanderen.be. We geven 5 duokaartjes weg.

www.abconcerts.be en 02 548 24 24

5x2 kaartjes voor De Sage van de Biesenburcht in Alden Biesen (Bilzen)

Op zondag 27 mei wordt de Landcommanderij Alden Biesen van 10 tot 18 uur omgetoverd tot een middeleeuws dorp. Aangepaste muziek, historische evocaties, wagenspelen, riddertoernooien, demonstraties met roofvogels en een middeleeuwse markt doen de geschiedenis herleven. Schildknepen en frêle jonkvrouwen kunnen hun hartje ophalen in een van de vele workshops of bij jeugdauteurs die verhalen vertellen over de fabelachtige wereld van draken en burchten. We geven voor dat middeleeuwse familiefeest 5 keer 2 kaarten weg.

Mail uiterlijk op maandag 14 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp 'Alden Biesen'.

www.alden-biesen.be

'De Eenzame Weg' door TG Stan (in mei en juni op diverse locaties)
© Thomas Walgrave

(info via Het Toneelhuis) *** **'Arkiologie'** door Wayne Traub in Leopoldstraat 31A, Antwerpen vanaf 4/5, 20 u. (info via Het Toneelhuis) *** **'Het begin van alles'** door BRONKS (vanaf 4 jaar) in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 6/5, 15 u. *** **'Lodgenoten'** door Het Muziek Lod in De Brakke Grond, Amsterdam op 9 en 10/5, 20.30 u. *** **'De Eenzame Weg'** door Tg Stan in Vooruit, Gent vanaf 11/5, 20 u. en in De Brakke Grond, Amsterdam vanaf 15/5, 20.30 u. *** **'Toercircuit'**, een theatrale wandeling in de buurt van de Varkensmarkt door BRONKS (vanaf 7 jaar) in de buurt van BRONKStheater-in-progress, Varkensmarkt 15-17 op 20/5, tussen 15 en 17 u. vertrek om de 15 min. *** **'Maria-Dolores'** door Wayne Traub in Bourla, Antwerpen op 21 en 22/5, 20 u. (info via Het Toneelhuis) *** **'Meisjes en jongens'** door KVS / Ro Theater in KVS, Brussel vanaf 27/5, 20 u. *** **'Dus'** door Theater Zuidpool in KVS, Brussel op 29/5, 20 u.

Varia: 'Stille Boeken', de boekenkeuze van Jos Geysels in deBuren, Brussel op 3/5, 20 u. *** **'Radioboeken': Willem van Zadelhoff & Ruth Lasters**, verhalen opgenomen voor een livepubliek in Passa Porta, Brussel op 6/5, 11.30 u. *** **'Het mens / La créature'** door Benno Barnard & Chris Lomme bij deBuren, Brussel op 8/5, 20 u. *** **'Hedendaagse muziek in Nederland en Vlaanderen'**, debat door prof. dr. Emile Wennekens en prof. dr. Mark Delaere in deBuren, Brussel op 22/5, 20 u. *** **'Herman de Coninck'**, herdenking met vrienden en collega-schrijvers in Passa Porta, Brussel op 15/5 *** **'Koningsblauw'**, poëzieprogramma ter nagedachtenis van Herman de Coninck in Bourla, Antwerpen op 18/5, 20 u. (info via Het Toneelhuis) en in Vooruit, Gent op 22/5, 20 u.

Koningsblauw (in mei op diverse locaties)
© Zizo / Jan Hendrickx

Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft 2007 uitgeroepen tot het Jaar van de Boom. Daarmee wil het de openbare groendiensten en gemeentebesturen warm maken voor het planten en goed verzorgen van bomen. Maar het Jaar van de Boom richt zich ook op het grote publiek. Op zondag 27 mei staat de Dag van het Park immers in het teken van de boom. Op meer dan 100 locaties in Vlaanderen, waaronder gaststad Gent, kunt u deelnemen aan activiteiten waarin bomen centraal staan. Zo wordt in het provinciaal domein Hof Van Leysen in Antwerpen de mooiste boom van het park verkozen. Of voelt u meer voor de bomen-voelquiz of de demonstraties boomverzorging? In Nieuwpoort worden in het prins Mauritspark ludieke Highland Games georganiseerd en in het domein van het kasteel van Gaasbeek in Lennik kunt u terecht voor een goed gevulde dag met een wandelzoektocht, gidsbeurten in de museumtuin en allerlei leuke voor de kinderen.

 www.dagvanhetpark.be,
dagvanhetpark@lne.vlaanderen.be
en 02 553 8113

JUNI

Dans: 'IMPORT EXPORT' door Koen Augustijnen / Les Ballets C. de la B. in Vooruit, Gent vanaf 6/6, 20 u. *** **Meg Stuart & Philipp Gehmacher** in Kaaitheater, Brussel vanaf 7/6, 20.30 u. *** **'d'Avant'** door Sidi Larbi Cherkaoui in Bourla, Antwerpen vanaf 13/6, 20 u. (info via Het Toneelhuis) *** **'Myth'** door Sidi Larbi Cherkaoui in deSingel, Antwerpen vanaf 20/6, 20 u. (info via Het Toneelhuis) *** **'Steve Reich Evening'** door Anne Teresa De Keersmaecker, Rosas & De Munt in deSingel, Antwerpen vanaf 23/6, 20 u. **Evenement: 'Couleur Café'**, festival in Tour & Taxis, Brussel op 29 en 30/6 en 1/7 *** **'Plazey'**, festival in het Elisabethpark, Koekelberg op 1, 7 en 8/7, za. vanaf 19 u., zo. vanaf 13 u. **Klassieke muziek/opera: 'Integrale Brandenburgse Concerti'** door La Petite Bande o.l.v. Sigiswald Kuijken in deSingel,

Rosas (in deSingel vanaf 23/6)
© Herman Sorgeloos

Een stadsverkenning in Brussel voor 20 personen door Broodje Brussel

Hebt u ook schoon genoeg van die saaie middagpauzes tussen vier kantoor-muren? Broodje Brussel trakteert de Brusselse collega's op een avontuurlijk alternatief. Neem twintig collega's op sleeptouw en trek samen de stad in voor een middagverkenning in de buurt van uw kantoor. Broodje Brussel zorgt voor een gids, aan u om genoeg collega's op te trommelen!

Mail uiterlijk op maandag 21 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp 'Broodje Brussel'. Met de winnaar worden nadere verdere afspraken gemaakt (datum, tijdstip, ...).

 www.broodjebrussel.be

5x2 kaartjes voor het Nationaal Orkest van België in BOZAR

Voor het laatste concert van het seizoen laat BOZAR de keuze van het concertprogramma over aan het publiek. In februari en maart konden alle muzikliefhebbers een keuze maken uit een lijst van dertig klassieke werken. Wordt het 'Moldau' van Smetana, 'An der schönen, blauen Donau' van Strauss, of misschien wel allebei? Op 15 juni zullen we het weten, want dan speelt het Nationaal Orkest van België onder leiding van Mikko Franck de vier favoriete werken.

Voor dat concert op vrijdag 15 juni om 20 uur geeft BOZAR MUSIC 5 duokaartjes weg. Stuur voor vrijdag 1 juni een e-mail met vermelding van uw naam, adres en telefoonnummer naar infomusic@bozar.be. Vijf winnaars worden uitgeloot en kunnen de avond zelf aan de vip- en persdesk hun kaartjes afhalen.

 www.bozar.be en 02 507 84 44

Mikko Franck

10x2 kaartjes voor de expo 'Allemaal ridders' in het kasteel van Gaasbeek

Elke man wil er een zijn en elke vrouw wacht er op: een ridder. Ridders zijn eeuwige iconen én ze behoren tot onze dagelijkse cultuur: als kind spelen we ridder en Hollywood stapelt de clichés op in geromantiseerde verfilmingen. Maar waar staat de ridder eigenlijk voor? Hoe werd je een ridder? U komt het te weten op de tentoonstelling 'Allemaal ridders'. Monty Python, Playmobil en Don Quichote staan er ridderlijk naast historische wapenschilden, een gulden vlies en oude drukken van boeken van Sir Walter Scott ('Ivanhoe') en Hendrik Conscience. 'Allemaal ridders' loopt van 15 juni tot en met 4 november in het kasteel van Gaasbeek in Lennik.

We geven 10 keer 2 kaarten weg onder de lezers die uiterlijk op maandag 28 mei een e-mail sturen naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp 'ridders'.

 www.kasteelvangaasbeek.be en 02 531 01 30

Foto © LUC VAN MUYLEM / www.vanmuylem.com
Museumkasteel Gaasbeek

Antwerpen op 1/6, 20 u. *** **Evgeny Kissin** (piano) in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 6/6, 20 u. *** **'De tranen van Lissabon'** door Huelgas Ensemble o.l.v. Paul Van Nevel in Flagey, Brussel op 14/6, 20.15 u. (info via Paleis voor Schone Kunsten) *** **'Pikovaja Dama'** door de Vlaamse Opera in Stadsschouwburg, Antwerpen vanaf 15/6, 20 u. en in de Vlaamse Opera, Gent vanaf 30/6, 20 u. *** **'Beethovens Eroica'** door de Filharmonie o.l.v. Philippe Herreweghe in De Roma, Borgerhout op 24/6, 20.30 u. *** **Bayerisches Staatsorchester** in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 24/6, 20 u.

Muziek: Arno in AB, Brussel op 1 en 2/6, 20 u.

Theater: 'In de eenzaamheid van de katoenvelden' door KVS in KVS, Brussel vanaf 2/6, 20.30 u. *** **'Die Zehn Gebote'** door Münchner Kammerspiele in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 9/6, 19 u. (Nederlandse ondertitels) *** **'Serre - het begin'** door De Filmfabriek in Bourla, Antwerpen vanaf 14/6, 20 u. (info via Het Toneelhuis) *** **'Sizwe Banzi est mort'** door Le Centre International de Créations Théâtrales in KVS, Brussel vanaf 15/6, 20 u. *** **'De Eenzame Weg'** door Tg Stan in Kaaitheaterstudio's, Brussel vanaf 6/6, 20.30 u. *** **'Oom Toon. Waar gebeurd'** door KVS in KVS, Brussel vanaf 30/6, 20 u.

Varia: 'Chez Toit', BeursKafee op het dakterras met op woensdag en donder-

Milieu-info handig gebundeld

Op zoek naar een wandeling, een studiedag of een tentoonstelling? Wilt u er eens op uit in de natuur met een zoekkaart of spelkoffer? Dan is de website nme.milieuintfo.be uw startpunt. Die databank van de afdeling Milieu-integratie en -subsidiëringen geeft een zo volledig mogelijk overzicht van alles wat te maken heeft met natuur- en milieueducatie in Vlaanderen. Dat kan gaan van activiteiten, organisaties en locaties tot informatie over thema's zoals natuur, bos, afval en milieuzorg.

 nme.milieuintfo.be

dag vanaf 22 u. terrasfilms en op vrijdag en zaterdag vanaf 22 u. DJ summersessies in de Beursschouwburg, Brussel van 1 tot 30/6 *** **'Bioweek'** met proeverijen, biomarkten, sneukeltochten, biokinderfeesten, biopicknicks, fietstochten ... van 2 tot 10/6

Adressen en links

- AB, Brussel: tel. 02 548 24 24 en www.abconcerts.be
- Alden Biesen, Bilzen: tel. 089 5193 93 en www.alden-biesen.be
- Beursschouwburg, Brussel: tel. 02 550 03 50 en www.beursschouwburg.be
- Bioweek, heel Vlaanderen: www.bioweek.be
- BRONKS, Brussel: tel. 02 219 99 21, www.bronks.be en www.toercircuit.be voor het Toercircuit
- Bourla/Het Toneelhuis, Antwerpen: tel. 03 224 88 00 en www.toneelhuis.be
- Concertgebouw, Brugge: tel. 070 22 33 02 en www.concertgebouw.be
- Couleur Café, Brussel: www.couleurcafe.be
- deBuren, Brussel: tel. 02 212 19 30 en www.deburen.eu
- deFilharmonie, diverse locaties: tel. 02 213 54 34, www.defilharmonie.be en www.herkenrodefestival.be voor Herkenrode Festival
- deSingel, Antwerpen: tel. 03 248 28 28 en www.desingel.be
- De Brakke Grond, Amsterdam: tel. + 31 (0)20 626 68 66 en www.brakkegrond.nl
- De Helix, Grimminge: tel. 054 31 79 50 en www.dehelix.be
- De Loketten van het Vlaams Parlement, Brussel: www.vlaamsparlament.be
- De Vroente, Kalmthout: tel. 03 620 18 30 en www.devroente.be
- Frans Masereel Centrum, Kasterlee: tel. 014 85 22 50 en www.fransmasereelcentrum.be
- Het Toneelhuis/Bourla, Antwerpen: tel. 03 224 88 00 en www.toneelhuis.be
- JazzLab Series, diverse locaties: www.jazzlabseries.be
- Kaaitheater en Kaaitheaterstudio's, Brussel: tel. 02 201 59 59 en www.kaaitheater.be
- Kasteel van Gaasbeek, Lennik: tel. 02 531 01 30 en www.kasteelvangaasbeek.be
- KMSKA, Antwerpen: tel. 03 238 78 09 en www.kmska.be
- Kunstbende, Vlaanderen en Brussel: tel. 070 22 22 73 en www.kunstbende.be
- KunstenFESTIVALdesArts, Brussel: 02 219 07 07 en www.kunstenfestivaldesarts.be
- KVS, Brussel: tel. 02 210 11 12 en www.kvs.be
- Passa Porta, Brussel: tel. 02 226 04 54 en www.passaporta.be
- Paleis voor Schone Kunsten, Brussel: tel. 02 507 84 44 en www.bozar.be
- Plazey, Koekelberg: tel. 02 412 00 50 en www.plazey.be
- S.M.A.K., Gent: tel. 09 221 17 03 en www.smak.be
- Vlaamse Opera, Gent en Antwerpen: tel. 070 22 02 02 en www.vlaamseopera.be
- Volkskundemuseum, Antwerpen: tel. 03 220 86 66 en museum.antwerpen.be/volkskunde
- Vooruit, Gent: tel. 09 267 28 20 en www.vooruit.be

 www.vlaanderen.be/dertien

5x2 kaartjes voor 'Force Majeure' door Lazarus in de Beursschouwburg

"Hierbij wil ik u er graag aan laten herinneren dat ik ga sterven. Het zal u wellicht niet zijn ontgaan dat verschillende mensen uit uw naaste omgeving er eveneens niet meer zijn. Maar misschien is het ergste nieuws wel dat ook ú niet aan die onoverkomelijkheid zal ontsnappen. In het licht van het menselijk bestaan rest u nog een fractie van een nanoseconde. Wat bent u van plan nog verder aan te vangen met die kostbare tijd?"

Geïntrigeerd? 13 geeft 5 keer 2 kaartjes weg voor de voorstelling 'Force Majeure' van Lazarus op zaterdag 16 juni om 20.30 u. in de Beursschouwburg in Brussel. Stuur uiterlijk op vrijdag 8 juni een e-mail naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp 'Lazarus'.

 www.beursschouwburg.be en 02 550 03 50

10x2 kaartjes voor de tentoonstellingen in het kader van 20 jaar MuHKA

Dit jaar bestaat het MuHKA 20 jaar. Het museum voor hedendaagse kunst is nu samen met het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten van Antwerpen en het kasteel van Gaasbeek een van de drie musea van de Vlaamse overheid. In de loop van de jaren verzamelde het museum onder meer werk van sleutelfiguren uit de Belgische kunstwereld zoals Jan Fabre en Luc Tuymans. Recent nog schonk de Antwerpse kunstenaar Panamarenko zijn huis en atelier aan het museum. In het kader van 20 jaar MuHKA kunt u de hele zomer in het museum en op andere locaties terecht voor tal van tentoonstellingen onder de noemer JUBILEE, zoals een reconstructie van het atelier van Panamarenko in het MuHKA en een expo met minder bekend werk (zoals polaroids en edities) van Luc Tuymans in het Antwerpse FotoMuseum. We geven 10 keer 2 kaartjes weg voor die tentoonstellingen rond 20 jaar MuHKA onder de lezers die uiterlijk op maandag 28 mei een e-mail sturen naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp 'MuHKA'.

 www.muhka.be en 03 260 99 99

Spelletjes door Freddy Roegiest

Wedstrijd

Met de letters uit de genummerde vakjes van het kruiswoordraadsel in de juiste volgorde kunt u het sleutelwoord vormen. Stuur voor 15 mei 2007 de oplossing naar dertien@vlaanderen.be of naar Redactie 13, wedstrijd puzzelpagina, Boudewijnlaan 30 bus 20, 1000 Brussel. Vermeld steeds uw naam, adres en entiteit. U maakt dan kans op een aankoopcheque!

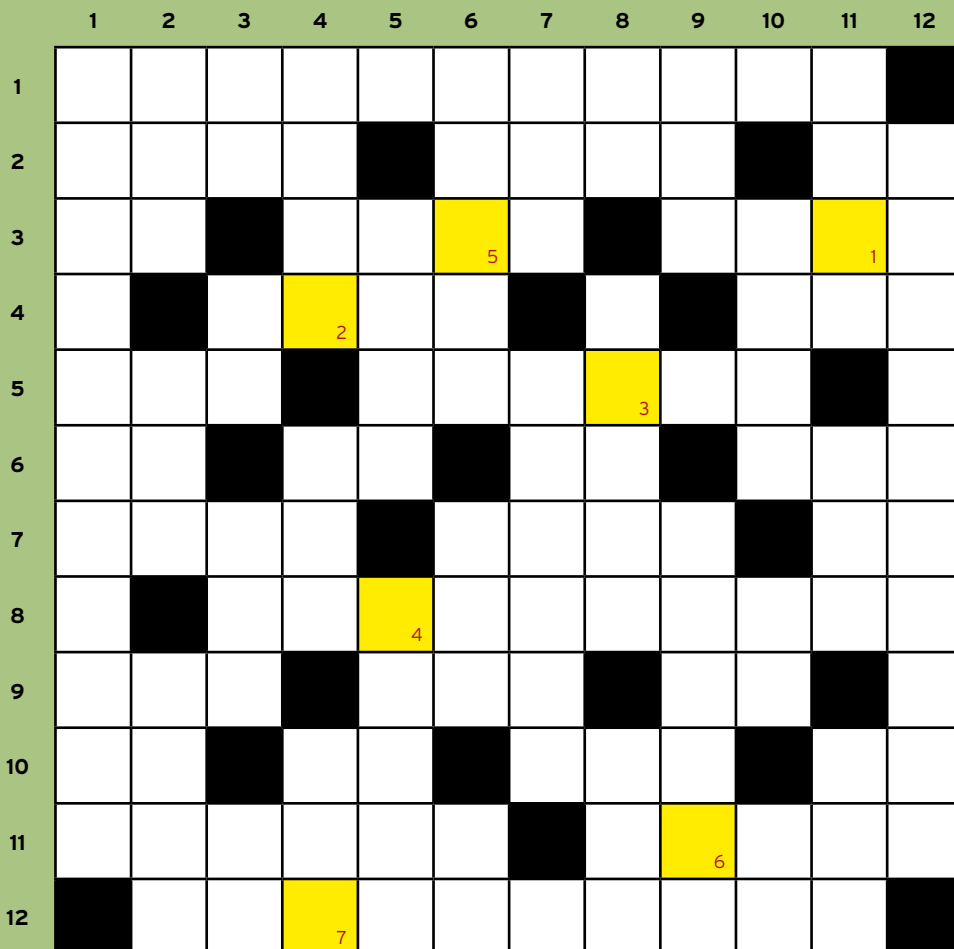
1	2	3	4	5	6	7

Horizontaal

1) administratie van de vuilnisverwerking - **2)** stengel met bladeren - brievensoer - geliefde van Zeus - **3)** cent - minnegod - geld - **4)** schram - Limited - **5)** kunsttaal - drank die vaak op kantoor genuttigd wordt - **6)** kiem - luie aap - Interne Zaken - clown - **7)** Griekse kaas - stekeldiertje - modern - **8)** vloeiboek **9)** Afrikaans hout - lof - aluminium - **10)** slank - brevi manu - uitroep van schrik - selenium - **11)** judomat - fijn perkament - **12)** taal die in Vlaanderen gesproken wordt

Verticaal

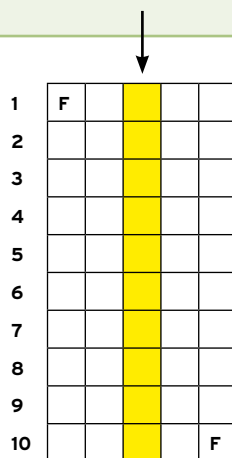
1) bureaumeubel - **2)** modegek - aanwijzend voornaamwoord - ontwerp - **3)** Verenigde Naties - boksterm - aansporing - overmatig - **4)** putemmertje - liefkozing - onderdompeling - **5)** Turkse drank - gesneden edelsteen - **6)** Vlaamse overheidsorganisatie - een zekere - ingenieur **7)** claim - kapper - **8)** hectare - verkoop - bijbelse vrouw - **9)** loofboom - heftig branden - **10)** Antwerpse gemeente - in loco - lage druk - **11)** oevergewas - trotse houding - zangvogel - **12)** een zelfstandig bedrijf runnen

Invulraadsel

Vul horizontaal de vijfletterwoorden in volgens de omschrijvingen. Maar let op, de eindletter van het ene woord is telkens de beginletter van het volgende woord. Als u de juiste oplossing hebt, leest u op de verticale middellijn een begrip uit de 'werkweld'.

1) dierenwereld	6) saai
2) volwassen	7) gebaar
3) sleepnet	8) eenjarig rund
4) bloedwei	9) feuilleton
5) doodslag	10) engel van de eerste rand

Paardensprong

Te beginnen in één van de vier hoeken kunt u - door middel van de paardensprong - een begrip vormen dat te maken heeft met de bevoegdheden van de Vlaamse overheid.

K	G	E	K	I
N	I	K	N	M
S	E	G	W	R
N	W	N	A	I
O	S	L	E	T

Oplossing invulraadsel: 1) fauna 2) adult 3) tinas 4) serum 5) moord 6) droog 7) geste 8) enter 9) reeks 10) seraf (begrip: uurrooster). Oplossing paardensprong: ontwikkelingssamenwerking

Verhouding

Filip De Maesschalck is 40 jaar, woont in Lokeren en werkt in Brussel op de afdeling Communicatie als communicatieadviseur.

Ik geef het toe: ik duik regelmatig met een collega het bed in. We doen daar ook helemaal niet hypocriet over. Je hebt alvast veel om over te praten vooraf, eventueel tijdens (liever niet) of nadien. Dan ben je meteen van die ongemakkelijke stiltes af. En af en toe een gestolen kus in de gang of een knuffel achter een bureaustap: het geeft je net genoeg energie om de dag in optima forma door te komen. Om nog te zwijgen van de hand-in-handwandelingsjes tijdens de middagpauze of het stiekem in de glinsterende ogen kijken tijdens een (te lange) vergadering. Kortom, een relatie met een collega die drie deuren verder zit, daar kan geen enkel roesmiddel tegen op.

Voor u denkt dat er op de afdeling Communicatie nogal wat wordt gerotzoooid en dat bij de redactie van ons blad nogal wat scheve schaatsen worden gereden: die collega waarmee ik de lakens deel is al dertien jaar mijn vriendin, al ongeveer even lang mijn collega en de moeder van mijn dochters. Ik ben dus nog braver dan ik er uitzie. Tenzij in de periode dat we elkaar leerden kennen, maar dat is een ander verhaal. Nu werk ik dus samen met mijn partner op dezelfde verdieping van hetzelfde gebouw en dat bevalt ons prima.

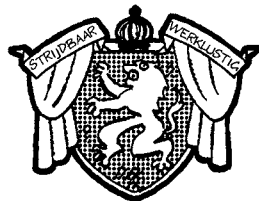
Nochtans krijg ik vaak te horen: samen gaan werken, samen naar huis, 24 uur op 24 op elkaars gezicht kijken: dat moet toch verschrikkelijk zijn? Ten eerste vraag ik mij altijd af hoe het met de relatie van de vraagsteller is gesteld. Veel tijd met elkaar willen doorbrengen, is toch een onderdeel van een relatie, niet? Op sommige gezichten raak je trouwens nooit uitgekeken! En het is ook niet zo dat wij acht uur per dag hetzelfde bureau delen, naar dezelfde vergaderingen gaan en hetzelfde werk doen. Het gebeurt al eens dat we toch in dezelfde vergadering zitten, maar er verschillende standpunten op na houden. En dat leidt niet noodzakelijk tot ruzies op het thuisfront.

Zodra we bovendien op onze werkplek, het Boudewijngebouw in Brussel, binnenkomen, zijn we aan het werk. Dan laten we onze privéaangelegenheden buiten. Eventuele woordenwisselingen houden op aan de prikklok en worden 's avonds in de trein voortgezet. Praten wij dan nooit thuis over het werk of vice versa? Natuurlijk wel, maar dat wordt tot een absoluut minimum beperkt. Vaak gaat het op het werk om praktische afspraken als boodschappen doen, kinderen afhalen, enzovoort. En thuis kunnen we dan lekker roddelen over de collega's. Als ik daar eens deze column aan kon wijden ...

Het enige risico is natuurlijk dat de relatie in kwestie uiteindelijk toch spaak loopt en dat je dan nog dezelfde werkomgeving moet delen. Hoe dat aanvoelt, weet ik - gelukkig - niet, maar ik kan me voorstellen dat het niet evident is. De scheiding tussen werk en privé dan zuiver houden is andere koek, maar daar denk ik dus niet aan. Geen wolken aan de relatiehemel voor mij, alleen twee zonnetjes.

Liefde op de werkvloer: ik kan het iedereen aanbevelen. Ondertussen hebben trouwens al drie van mijn directe collega's mijn voorbeeld gevolgd. Ik voel een *summer of love* aankomen!

In den Goeden Ouwen Tyd van de... VLAEMSCHE

Anno 1931 - Tweeden Jaergang - N°3

Administratie - redactie :

Studio S.G.F. Spruyt

OVERHEYD

Thuis

Hilde Sabbe is journaliste en moeder van Mats (17). Van haar verscheen eerder de bundel columns 'Mama weet het ook niet'. Ze woont deeltijds in Brussel en Ename.

“Moet jij niet werken?”, vraagt mijn zoon wel eens kritisch als hij mij overdag onverhoeds thuis aantreft. “Vergis je niet: ik ben wel degelijk bezig”, zeg ik dan defensief. “Ik denk na over mijn volgende stuk.” Of: “Ik ben een drukproef aan het lezen van de auteur die ik morgen moet interviewen.” Soms zit ik ook gewoon aan de grote tafel een stuk te schrijven, daar zijn laptops handig voor. En ja, ondertussen doe ik al eens de vaat of boodschappen.

“Ja jongen”, zucht zijn vader dan, “zorg maar dat je later ook zulk werk krijgt. Op het ministerie had je die luxe niet. Daar moest je elke dag op kantoor zijn, ook als je met iets bezig was dat net zo goed thuis kon, een toespraak schrijven voor de minister bijvoorbeeld. Elke dag de tram op, door weer en wind. En je moest nog zorgen dat je op tijd was ook, anders registreerde de prikklok dat.”

“Jij was maar al te blij dat je je collega’s zag, met wie je kon babbelen en grapjes maken”, werp ik tegen. “Er is niks aan om de hele dag thuis te zitten, want dan vereenzaamt je snel, en verlies je de voeling met het werk. Ik zou het praatje missen met mijn overbuur als ik niet meer op de krant kwam, en de samenhang bij grote gebeurtenissen, als je allemaal een versnelling hoger moet gaan. Maar je hebt gelijk, het is wel leuk om thuis te kunnen werken als het buiten stormt, en om zo de propvolle trams of treinen te vermijden. En thuiswerk kan inderdaad een manier zijn om de files én de luchtvervuiling te beperken.”

“Het heeft allemaal met controle te maken”, oordeelt mijn zoon, die in een antiautoritaire fase zit, wijsgerig. “De bazen zijn gewoon bang dat, als ze je niet in hun blikveld hebben, je er de kantjes van afloopt. Het is een kwestie van vertrouwen, of gebrek daaraan. Alsof je op kantoor altijd zo druk bezig bent. Het is toch niet omdat ik braaf in de klas zit, dat ik ook echt aan het werk ben?”

“Soms is het ook wel moeilijk hoor”, beken ik schuld bewust, en ik denk aan al die keren dat ik allerlei huishoudelijke klusjes voorrang gaf omdat ik geen zin had om aan een stuk te beginnen. En wat te denken van die eerste lentemiddag, waarop ik het werk gewoon liet liggen om te kunnen profiteren van die langverwachte zonnestrallen? “Je moet over een behoorlijke dosis zelfdiscipline beschikken”, zeg ik, “anders loopt het mis. Maar het leuke is dat je bij thuiswerk je werk zelf kunt plannen. Het belangrijkste is immers dat het werk af raakt, wanneer je het doet - om middernacht, of in alle vroegte - daar heeft niemand iets mee te maken.”

“Jij bent gewoon een geluksvogel”, besluit mijn ex, en daar ben ik het eigenlijk wel mee eens. “Het is leuk om te kunnen kiezen”, geef ik toe. “Ik geloof niet dat er één manier van werken alleenzalmakend is, en thuiswerken is niet alléén maar leuk. Een combinatie van de twee daarentegen ... Eén of twee dagen thuiswerken op de dagen dat dat jou het beste uitkomt, en de overige dagen naar kantoor, om voeling te houden met het werk en de collega’s: dat lijkt me ideaal. Ook bij overheidsdiensten.”

“Voor de schoolgaande jeugd zou zo’n systeem anders ook niet gek zijn”, vindt mijn zoon nog. “Twee dagen thuis en ...”, maar de blik die ik hem toewerp, is zo vernietigend dat hij niet eens zijn zin afmaakt. “Precies zo’n blik kreeg ik van mijn chef als de kwestie telewerk ter sprake kwam”, kan mijn ex niet nalaten om op te merken. “Ik hoop maar dat dat veranderd is, ondertussen.”

Wat is jouw favoriete plekje in de stad?

Ergens in de stad ligt een plekje dat je hart veroverd heeft. Een plaats waar je een onvergetelijk moment beleefd hebt. Over dat plekje, die ervaring, dat gevoel willen ook wij

alles weten. Stuur ons jouw verhaal. De leukste, origineelste en meest pittige verhalen krijgen hun eigen mini-reportage op tv. Meer weten? Surf naar www.thuisindestad.be.

Vertel het op www.thuisindestad.be en win je eigen reportage op tv.

**Varieer in je
woon-werkverkeer**

HEEN-EN-WEER-WEEK

VARIEER IN HET VERKEER.BE

Elke dag hetzelfde is maar saai. Laat de auto een keertje staan en probeer eens de trein, bus of fiets. Je zult het merken, de weg naar het werk wordt meteen een stuk boeiender. Doe mee aan de Heen-en-weer-week van 7 tot 13 mei. Schrijf je in via de website **varieerinheterkeer.be**, bereken hoeveel CO₂ je bespaart en val in de prijzen!

KOMIMO

Vlaamse overheid

